

1. UVOD

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

Gradovi: **Varaždin**, Ivanec, Lepoglava, Varaždinske Toplice, Ludbreg, Novi Marof.

Općine: Bednja, Beretinec, Breznica, Breznički Hum, Cestica, Donja Voća, Martijanec, Gornji Kneginec, Jalžabet, Klenovnik, Ljubešćica, Mali Bukovec, Maruševec, Petrijanec, Sračinec, Sveti Đurđ, Sveti Ilija, Trnovec Bartolovečki, Veliki Bukovec, Vidovec, Vinica, Visoko,

Zemljopisni podaci

Većim dijelom svoje povijesti Varaždinska županija je obuhvaćala i područje današnje Krapinsko-zagorske županije, dio Koprivničko-križevačke i Međimurske županije. Sve do 1848. godine razdijeljena je u četiri sudbeno-upravna kotara, a od tada pa sve do 1925. godine obuhvaća kotareve: Ivanec, Klanjec, Krapinu, Ludbreg, Novi Marof, Pregradu, Varaždin i Zlatar u čijim sastavima je djelovalo 35 upravnih općina. Prema prvom sustavnom popisu stanovništva 1785/1787. godine Varaždinska županija ima 87.000 stanovnika. U razdoblju Nezavisne države Hrvatske na području nekadašnje Županije varaždinske osnovana je Velika župa Zagorje kao jedinica državne uprave bez samoupravnih ingerencija. Županijski će sustav biti obnovljen s hrvatskim osamostaljivanjem 90-tih godina 20. stoljeća. Na temelju Zakona o lokalnoj samoupravi i upravi iz 1993.g. obnovljena je starodrevna Varaždinska županija. Ona je teritorijem znatno manja od stare Županije varaždinske, budući da ne obuhvaća područje Hrvatskog zagorja. Današnja se Varaždinska županija prostire između rijeke Drave na sjeveru, obronaka Slovenskih gorica i gore Macelj na zapadu, te Kalnika i njegovih obronaka na istoku i jugoistoku. Prostire se na površini od 1228 četvornih kilometara i jedna je od teritorijalno manjih, ali i najgušće naseljenih hrvatskih županija. Površina županije iznosi: 1261,29 km² (2,23 % ukupne površine RH), broj stanovnika: 175.951, gustoća naseljenosti: 139,42 stanovnika/km². Ukupno Županija obuhvaća 302 naselja, od toga 6 gradova i 22 općine.

GRAD VARAŽDIN

U sjeverozapadnoj Hrvatskoj, na desnoj obali rijeke Drave nalazi se grad Varaždin, danas sjedište Varaždinske županije, grad obrtnika i male industrije, ali i sačuvanog bogatog kulturnog i povijesnog naslijeđa. Prirodni uvjeti oduvijek su ljudima bili privlačni i pogodni za život, o čemu nam govore mnogobrojni poznati arheološki lokaliteti kao što su špilja Vindija, Punikve kod Ivanca, špilja Vilenica kod Novog Marofa te pronađeni ostatci materijalne baštine. Vrijeme rimske dominacije u samom gradu ostavilo je malo tragova, ali je ovuda prolazila važna rimska cesta koja je povezivala Ptuj, Varaždinske Toplice i Sisak s Osijekom.

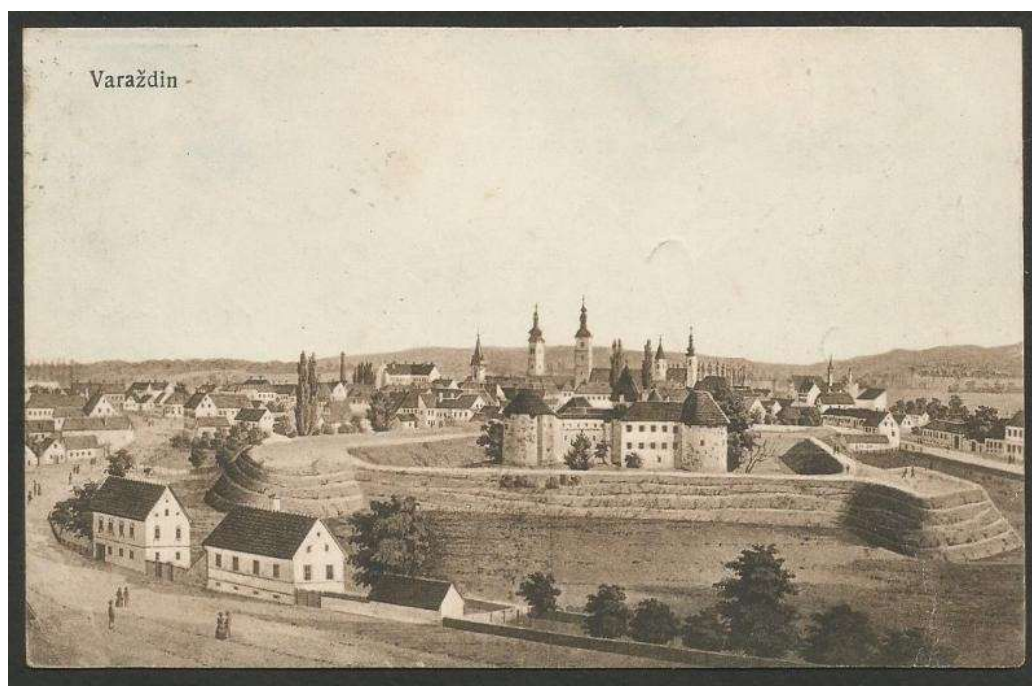
U povijesnim izvorima najstarije podatke o Varaždinu, o imenu grada koji se ovdje spominje pod nazivom Guarestin, o njegovim stanovnicima i Guaresdienses, imenima varaždinskih župana Beleé i Motmira, nalazimo u ispravi kralja Bele III. izdanoj 1181. godine kojom presuđuje u sukobu oko posjeda Varaždinske Toplice između Zagrebačkog kaptola i varaždinskog župana Beleá. Kako je grad izgledao u to vrijeme i kako se ovdje živjelo, teško je govoriti. Grad je nastao kao naselje obrtnika i trgovaca uz srednjovjekovni castrum na križanju starih rimskih prometnica, na potezu današnjih ulica Optujske, Končareve, Vrazove, Zagrebačke, Braće Radića, Franjevačkog trga i Kukuljevićeve ulice. Poveljom slobodnog i kraljevskog grada koju Varaždin dobiva 1209. godine od kralja Andrije II. Građani Varaždina dobili su pravo na izbor gradskog suca, kojega biraju između sebe, a koji upravlja gradom te im sudi, a nazivaju ga "richterom". Mogu se slobodno seliti i oporučno ostavljati svoju imovinu, a oslobođeni su i plaćanja tridesetine, osim ako svoju robu idu prodavati u Njemačku. Poveljom su određene i dužnosti građana koji su sami skupljali po 12 denara od svake kuće, a kod izbora župana na Dan sv. Martina, morali su dati 20 kablova vina, 100 hljebova kruha i jednog vola. Na području grada nastaju dva teritorija: područje slobodnog i kraljevskog grada Varaždina i područje tvrđe koje će se tek 1861. godine ujediniti u teritorij grada Varaždina.

Varaždinska tvrđava bila je sjedište varaždinskih župana, iako novija istraživanja iznose tezu i o mogućem mjestu županovog stanovanja na mjestu današnje gradske Vijećnice. Od 1607. godine i povelje kralja Rudolfa II. Habsburškog, članovi bogate plemićke obitelji Erdödy postaju nasljedni župani Varaždinske županije. Građani Varaždina često su morali braniti svoja prava te su se zbog toga sukobljavali s vlasnicima Staroga grada, Ungnadima i Erdödijima. Među vlasnicima Staroga grada iz obitelji Erdödy, bilo je i nekoliko hrvatskih banova: Tomo Erdödy, Sigismund Erdödy, Nikola Erdödy i Ivan II. Nepomuk Erdödy. Grad će doživjeti nekoliko velikih napada različitih vojski kao što su bile tatarska provala 1241. i 1242. godine koja je na ovom području ostavila trag. O tome nam govore sačuvani dokumenti i palež grada od vojske Ivana Hunjadija 1446. godine, nakon neuspješnog osvajanja tvrđave.

Christoph Riegel, Warasdien, bakrorez, iz djela Das Ehmals gedrückte, vom Türken, Frankfurt, Leipzig, 1688. Veduta je vjerojatno nastala prema onoj Martina Stiera iz 1660.

Isto će tako dinastičke borbe 1527. godine ovdje rezultirati opsadom grada. Gospodarski život grada obilježit će razvoj različitih obrta o kojima podatke nalazimo u gradskim zapisnicima iz 15. stoljeća. Pojedini obrtnici udruživali su se prvotno u bratovštine, a kasnije, od 16. stoljeća, u cehove. Uz tvrđu i njene vlasnike djeluju obrtnici koji stanuju uglavnom na području Optujske ulice i okolnih sela koja su pripadala tvrđi. Za razvoj trgovine 13. i 14. stoljeća važne su bile gradske prometnice te rijeka Drava, na kojoj se u povijesnim izvorima spominju luke i prijelazi, te povlastice za održavanje sajмова u gradu. Godine 1406. kralj Žigmund potvrđuje ispravu kojom Varaždinci imaju pravo održavati godišnji sajam koji je trajao tjedan dana, a 1431. godine dobili su privilegij trgovanja po cijelom Žigmundovom kraljevstvu. Ulrich Celjski im 1448. godine potvrđuje povlastice za jakobovski sajam koji je trajao osam dana, a odvijao se sjeverno od Staroga grada, u predgrađu. Uz obrt i trgovinu važna djelatnost u srednjem vijeku bila je i poljoprivreda. Grad u okolici posjeduje zemljište koje se tijekom vremena znatno povećava.

Grad Varaždin, stara razglednica.

Podatci o dobro organiziranoj gradskoj upravi potječu iz 15. stoljeća. Na čelu grada bio je gradski sudac koji je biran prve nedjelje iza Martinja, na godinu dana. Istog dana birani su i prisežnici; 12 ih je birala općina, a 12 predlagao gradski sudac. Sudac i prisežnici činili su gradsko zastupstvo koje je imalo upravnu i sudačku vlast te se na taj način brinulo, o uređenju gradskog života, o cijenama, gradskim mjerama i o obrani grada. Za sigurnost grada brinula su se dva stražara i 4 kvartara te jedan kapetan, čuvari gradskih vratiju, a gradski službenici bili su i tržni nadzornik, kmetski sudac, upravitelj gradske nemoćnice i bilježnik. Tijekom 16. stoljeća u gradskoj se upravi javlja i gradska skupština. Porastom opasnosti od prodora Osmanlija, ovo je područje na pragu 16. stoljeća dobilo veliko značenje i u obrani okolnog područja, a posebice Štajerske. Grad je oslobođan nekih poreza u doba kralja Ludovika II. 1516., Jurja Brandenburškog te kralja Ferdinanda 1541. zbog potrebe da se grad što bolje utvrdi. Tijekom 16. stoljeća Varaždin postaje jedna od glavnih utvrda Slavonske granice koja je predstavljala dio obrambenog pojasa od Sedmogradske do Jadranskog mora. Zbog velike ratne opasnosti važno mjesto zauzima modernizacija i obnova postojećih te izgradnja novih utvrda pa će štajerski staleži financirati renesansnu obnovu varaždinske utvrde kojom će rukovoditi glavni fortifikator Vojne granice, Domenico de Lelio. Uz kamene kuće poznatih građana i trgovaca, stajala je i kamena kuća koju Juraj Bradenburški, tadašnji vlasnik tvrđave, poklanja gradu za Gradsku vijećnicu. Mnoge nepogode su tijekom vremena harale gradom, česti su bili požari zato što su postojeće kuće bile drvene i krovovi prekriveni drvenim pločicama (šindrom), a bilo je i nekoliko velikih epidemija kuge. Hrvatski sabori tijekom 16. i 17. stoljeća održavali su se i u Varaždinu, sjednice su bile u gradskoj Vijećnici ili u "sali major" varaždinske tvrđave. Zapisnici gradskog poglavarstva govore nam da se tijekom 17. stoljeća promijenio način izbora gradskog suca kojeg sada biraju članovi magistrata i gradske skupštine, a 1699. godine napravljene su upute za rad gradske uprave.

Tijekom ovog stoljeća u Varaždinu su se, na poticaj Sabora, sastajale Vlaške komisije zbog želje da se krajiški časnici podrede Hrvatskom saboru i da banska vlast seže do Drave. Gospodarstvo ovog razdoblja u najvećoj se mjeri svodi na daljnji razvoj obrta i trgovine. Osnivaju se novi cehovi kao zlatarski 1613. godine te cehovi kovača, kolara i pekara. Robom se trguje u Italiji, Njemačkoj, Češkoj, Austriji i Turskoj. Odlukom Hrvatskog sabora 1610. godine, utvrđeno je da se uvedu posebni trgovi na koje izvoznici moraju donositi svu robu za izvoz, a najvažniji takav trg bio je u Varaždinu. Da bi zaštitili svoje interese, trgovci 1629. god. stvaraju svoj ceh čija je pravila potvrdio gradski sudac. Požari su u gradu i dalje česti pa su građani sagradili zavjetnu crkvu sv. Florijanu 1669. godine. Da bi se zaštitili od kuge, gradsko je vijeće odlučilo 1679. sagraditi zavjetnu kapelu sv. Fabijana i Sebastijana koja je dovršena nekoliko godina poslije. Širenje protestantizma zahvatit će i ovo područje pa će Hrvatski sabor i plemstvo dovesti u naše krajeve isusovce. Iako im domaće stanovništvo nije bilo sklono, oni će ovdje sagraditi svoju crkvu i samostan te početi djelovati na području obrazovanja djece i 1636. godine osnovati gimnaziju. Kralj Ferdinand II. dao je franjevcima 1650. godine veću količinu novca da bi mogli obnoviti samostan i crkvu te na taj način nastaviti svoj rad usmjeren na obrazovanje i poboljšanje zdravstvenih prilika. Nakon Karlovačkog mira 1699. godine, Varaždinu više nije prijetila neposredna opasnost od Osmanlija pa će i sjedište Varaždinskog generalata biti premješteno u Koprivnicu 1731. godine, a na mjestu zgrada Generalata, izgraditi će se županijska palača. Varaždinci sudjeluju u sedmogodišnjem ratu. Novosti su i u reformi gradske uprave statutom iz 1750. g., kada se broj članova gradskog vijeća povećava na 40 i naziva Stolom četrdesetorice koji bira pučkog tribuna.

Svoj najznačajniji politički razvoj Varaždin će doživjeti osnivanjem Kraljevskog namjesničkog vijeća čiji rad kraljica Marija Terezija stavlja u Varaždin te na taj način grad postaje glavno sjedište Banske Hrvatske. U to vrijeme hrvatski ban i kapetan Franjo Nadasdy živi u Varaždinu, u palači Drašković, gdje se u jednom krilu palače održavaju i sjednice Kraljevskog namjesničkog vijeća, u razdoblju od 1767. do 1776. g. Veliki požar 1776. godine (25. travnja) u kojem su izgorjele dvije trećine grada, predstavlja kraj političkog i upravnog razvoja grada kao banskog sjedišta. Iz dokumenata je vidljivo da postoji niz zanimanja obrtnika prisutnih u gradu dugi niz godina, ali se početkom 18. stoljeća javljaju i neka nova, otvorena je manufaktura čokolade DAGNESE, prisutno je pivarstvo i svilarstvo, zabilježen je pokušaj uzgajanja riže (od Ivana Saltnera), a grad posjeduje i ciglanu.

Nova su pravila dobili cehovi mesara, čohaša i lončara. Dopunjena su pravila ceha stolara, bravara, puškara, tokara, staklara i gumbarškog ceha. Između trgovaca dolazi do čestih svađa. Ovdje se često radi o borbi unutar cehovske i slobodne trgovine pa je Hrvatski sabor odredio da će cijenu robe određivati podžupani. Carica Marija Terezija je, sagledavajući cjelokupni život stanovništva, nastojala poboljšati i zdravstveno stanje stanovništva pa u grad dovodi gradskog fizika i liječnika Ivana Baptista Lalangua. U grad je po njenom nalogu stigao i Adalbert Barić s ciljem da ovdje osnuje Kameralni studij. Početkom 18. stoljeća gradi se Kapucinska crkva i samostan. Novi duh varaždinskom osnovnom školstvu donose uršulinke koje 1703. dolaze u grad. One ovdje grade crkvu, samostan i školu. Ukinućem isusovačkog reda gimnazija prelazi u ruke pavlina. Glazbeni život Varaždina obilježiti će Ivan Werner, Leopold Ebner i Jan K. Wanhal. Crkve čuvaju slikarske radove Joakima Shidta, Blaža Grubera te Ivana Rangerera. Društveni život "Malog Beča" ogledat će se u organizaciji mnogobrojnih zabava i plesova građana i plemića prisutnih u gradu. U palačama i kurijama vodi se raskošan život koji je opisao Adam Oršić. Prve su se kazališne predstave izvodile u Isusovačkoj gimnaziji, no 1773. pojavljuje se i kazališna družina. Grof Stjepan Niczky je u naše krajeve donio ideju o slobodnom zidarstvu koje je imalo odjeka među plemstvom ovog područja. U gradu nastaje građanska četa, a zbog čestih požara organiziraju se i vatrogasne družine. Kraj 18. stoljeća u našem kraju je obilježen strahom pred napoleonskim četama. U gradu se smještaju ranjenici u privremene bolnice u Zakmardijevoj palači i Isusovačkoj gimnaziji. Društvene i političke promjene koje će do sredine 19. stoljeća rezultirati novim idejama u razvijanju nacionalne svijesti, odrazit će se i na razvoj gradske uprave. Početkom stoljeća ruše se gradski bedemi i izgrađuje dio nekadašnjih grabišta. Ideje Hrvatskog narodnog preporoda u Varaždinu će naći široki odjek. Ljudevit Gaj, jedan od vodećih preporoditelja bio je varaždinski gimnazijalac, a 1832. kao odvjetnički perovođa u Varaždinu, i ovdje je mnoge ljude oduševio za svoje ideje. Ovdje živi Metel Ožegović čijom je velikom zaslugom 1837. godine otvorena Narodna čitaonica. U blizini živi i grof Janko Drašković, u Varaždinu djeluju Ivan Kukuljević, Tomo Blažek te drugi ilirci. Događanja 1848. godine ostavit će trag i u zbivanjima u varaždinskoj okolici. Gradsko zastupstvo raspravljalo je o pozivu hrvatskim rodoljubima na veliku političku skupštinu u Zagrebu 25. ožujka. Te su se godine Varaždinci pobunili protiv Židova, a 30. svibnja sastala se velika skupština Varaždinske županije koja je zaključila da više ne priznaje Erdődijevce za nasljedne župane. Donesen je i novi grb i županijska zastava. Od 7. rujna iste godine ban Josip Jelačić boravi u Varaždinu, a 11. rujna s hrvatskom vojskom prelazi Dravu i kreće u smirivanje Mađara. Razdoblje Bachova apsolutizma odrazit će se i u našim krajevima u sprovođenju germanizacije. Velikom pritisku mađarizacije grad je bio izložen nakon nastanka Austro-Ugarske Monarhije, u vrijeme Radoslava Rubida Zichyja, varaždinskog župana od 1886.-1906. godine koji je, kao pristalica Khuenova režima na našem području, sprovodio njegovu politiku. Utjecaj mađarizacije u gradu je prevladavao sve do izbora 1906. godine kada je pobijedila Narodna stranka, a Rubido prisiljen da se povuče. Gospodarske prilike tijekom 19. stoljeća daju novi polet gradu. Kralj Franjo I. 1811. godine potvrđuje novu trgovačku organizaciju, no već 1836. godine trgovački stalež dobiva posebno potvrđena pravila od kralja Ferdinanda V. U Varaždinu prodiru nova umjetnička strujanja i tehnička dostignuća.

Kula stražarnica, nekad i danas.

Secesija Varaždinu daje novi smjer u načinu gradnje pa je početkom 20. stoljeća sagrađena zgrada nove pošte. Tada u grad dolazi telefon, a grof Marko Bombelles doveo je u naš kraj prvi automobil i aktivno sudjelovao u akcijama automobilske društva. Prvi svjetski rat u Varaždin donosi mobilizaciju vojnih obveznika. Varaždinci odlaze na različita bojišta, a u gradu se organiziraju bolnice za prihvata ranjenika. Ulaskom u novu državu, Kraljevinu Jugoslaviju, već 1919. godine dolazi do oružane pobune koja je brzo ugušena, a sudionici poslani u zatvor u Niš. U vrijeme Drugog svjetskog rata na našem je području nastala Velika župa Zagorje kojoj je Varaždin bio središte. Formiranjem Nezavisne Države Hrvatske i u našem gradu jedni pristaju uz antifašizam, a drugi ostaju lojalni postojećem režimu.

Gradska vijećnica, nekad i danas.

Nakon Drugog svjetskog rata stvara se novi poredak, socijalizam. U grad se doseljava mnogo novog stanovništva pa se na taj način mijenja društvena struktura ovog područja. Provođi se nacionalizacija i konfiskacija pa velik broj građana ostaje bez svojeg dotadašnjeg vlasništva. Gospodarstvo grada sve se više oslanja na novi oblik proizvodnje, na tvornice i poduzeća kao što su LTA, Koka, Kalnik i sl. uz već postojeći Varteks i Svilanu. Gradnjom novih zgrada nastaju nova naselja. Širenjem grada se urbana i komunalna infrastruktura razvija. U gradu se otvaraju nove osnovne i srednje škole i fakulteti. Povijesna se jezgra zaštićuje kao spomenik kulture, razvija se kulturni život, prosvjeta i socijalne ustanove. Uvodi se samoupravljanje i društveno vlasništvo. Sedamdesete će i u naše krajeve donijeti buđenje nacionalne svijesti koje će biti nasilno prekinuto. Nakon Titove smrti dolazi do raspada Jugoslavije. U tom procesu i u Domovinskom ratu od 1990. – 1995. godine, Varaždin ima važnu ulogu. Osvajanjem vojarni i oslobađanjem grada od JNA, Varaždin će osvojenim naoružanjem pripomoći osamostaljenju Hrvatske. Stvaranjem hrvatske države Varaždin postaje sjedište novoustrojene županije.

Grad Varaždin, logo.

Prema Pravilniku o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači, **Program zaštite divljači je planski akt za razdoblje od 10 godina koji osigurava zaštitu divljači na površinama iz članka 9. stavka 2. točaka 1., 2., 3. i 5. Zakona o lovstvu.** Navedene površine zovu se još i površine izvan lovišta, a obuhvaćaju slijedeće kategorije zemljišta:

1. Zaštićene dijelove prirode ako je posebnim propisima u njima zabranjen lov,
2. Mora i ribnjake s obalnim zemljištem koje služi za korištenje ribnjaka,
3. Rasadnike, voćne i lozne nasade namijenjene intenzivnoj proizvodnji te pašnjake ako su ograđeni ogradom koja sprječava prirodnu migraciju dlakave divljači,
4. Minirane površine i sigurnosni pojas širine do 100 m,
5. Druge površine na kojima je aktom o proglašenju njihove namjene zabranjen lov.

Divljač je nedjeljiv dio krajobraza i, budući da za određenu interesnu skupinu predstavlja okosnicu u gospodarenju, o njoj brojnosti ovisi dinamika populacije ostalih životinjskih vrsta te pojedinih sastavnica vegetacije.

Grad Varaždin naručuje izradu Programa zaštite divljači koja obitava na području naselja Varaždin, Črnc Biškupečki, Donji Kućan, Gojanec, Gornji Kućan, Hrašćica, Jalkovec, Kućan Marof, Poljana Biškupečka i Zbelava.

Prema Pravilniku, zabranjeno je loviti divljač u pojasu 300 m od ruba naselja u nizini i prigorju te 200 m u brdsko-planinskim područjima. Program je izrađen u skladu sa Zakonom o lovstvu, te prema Pravilniku o sadržaju i načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Program zaštite divljači važi od 01. travnja 2018. do 31. ožujka 2028. godine, a izradilo ga je Trgovačko društvo "CEDRUS FOREST" d.o.o. iz Čakovca, Dr. Franje Bučara 19, kojeg zastupa direktor Robert Sambolek dipl. ing. šum., ovlaštenu izrađivač za izradu lovnogospodarskih osnova, programa uzgoja divljači, programa zaštite divljači i njihovih revizija sa licencijom broj 0968.

Zakoni, pravilnici, konvencije, memorandumi i međunarodni sporazumi korišteni kod izrade programa zaštite divljači:

- Zakon o lovstvu ("Narodne novine", broj: 140/05., 75/09., 153/09., 14/14., 21/16., 41/16., i 67/16. OUSRH, 62/17.)
- Zakon o šumama ("Narodne novine", broj: 140/05., 82/06., 129/08., 80/10., 124/10., 25/12., 68/12., 148/13. i 94/14.)
- Zakon o veterinarstvu ("Narodne novine", broj: 82/13. i 148/13.)
- Zakon o zaštiti prirode ("Narodne novine", broj: 80/13. i 15/18.)
- Zakon o zaštiti okoliša ("Narodne novine", broj: 80/13., 153/13., 78/15.)
- Zakon o zaštiti životinja ("Narodne novine", broj: 135/06., 37/13. i 125/13.)
- Zakon o prekograničnom prometu i trgovini divljim vrstama ("Narodne novine", broj: 94/13.)
- Zakon o oružju ("Narodne novine", broj: 130/07., 146/08. i 59/12.)
- Pravilnik o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači ("Narodne novine", broj: 40/06., 92/08., 39/11. i 41/13.)
- Stručna podloga za bonitiranje i utvrđivanje lovnoproduktivnih površina u lovištima Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj: 40/06.)
- Pravilnik o lovostaju ("Narodne novine", broj: 67/10., 87/10., 97/13. i 44/17.)
- Pravilnik o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove ("Narodne novine", broj: 63/06., 101/10 i 44/17.)
- Pravilnik o lovočuvarskoj službi ("Narodne novine", broj: 63/06.)
- Pravilnik o pasminama, broju i načinu korištenja lovačkih pasa za lov ("Narodne novine", broj: 143/10.)
- Pravilnik o načinu uporabe lovačkog oružja i naboja ("Narodne novine", broj: 68/06. i 66/10.)
- Pravilnik o načinu ocijenjivanja trofeja divljači, obrascu trofejnog lista, vođenju evidencije o trofejima divljači i izvješću o ocijenjenim trofejima ("Narodne novine", broj: 92/08.)
- Pravilnik o obilježavanju krupne divljač evidencijskim markicama ("Narodne novine", broj: 54/06., 92/08. i 95/10.)
- Pravilnik o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanju lovačke iskaznice, dopuštenju za lov i evidenciji o obavljenom lovu ("Narodne novine", broj: 70/10.)
- Pravilnik o načinu lova sa pticama grabljivicama i programu o polaganju sokolarskog ispita ("Narodne novine", broj: 110/10.)
- Pravilnik o potvrdi o podrijetlu divljači i njezinih dijelova i obilježavanju krupne divljači evidencijskim markicama ("Narodne novine", broj: 95/10. i 44/17.)
- Pravilnik o osposobljavanju kadrova u lovstvu ("Narodne novine", broj: 78/06. i 92/08.)
- Pravilnik o načinu lova u graničnom pojasu ("Narodne novine", broj: 67/06.)
- Pravilnik o sadržaju i načina vođenja središnje lovne evidencije ("Narodne novine", broj: 67/06. i 73/10.)
- Pravilnik o službenoj iskaznici i znački lovnog inspektora ("Narodne novine", broj: 11/06., 17/07. i 142/12.)
- Pravilnik o uređivanju šuma ("Narodne novine", broj: 79/15.)
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2015. Godine ("Narodne novine", broj: 72/17.)
- ("Narodne novine", broj: 143/08.)
- Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima ("Narodne novine", broj: 88/14.)
- Uredba o proglašenju ekološke mreže ("Narodne novine", broj: 124/13.)
- Uredba o izmjenama Uredbe o ekološkoj mreži ("Narodne novine", broj: 105/15.)

- Pravilnik o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama ("Narodne novine", broj: 84/96. i 79/02.)
- Pravilnikom o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta ("Narodne novine", broj: 114/17.)
- Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama ("Narodne novine", broj: 144/13. i 73/16.)
- Pravilnik o prijelazima za divlje životinje ("Narodne novine", broj: 5/07.)
- Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže ("Narodne novine", broj: 15/14.)
- Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (Pariz, 1972.) - Nostrifikacija o sukcesiji ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 12/93.)
- Konvencija o močvarnim staništima koja su od međunarodnog značenja naročito kao staništa ptica močvarica (Ramsar, 1971.) - Nostrifikacija o sukcesiji ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 12/93.)
- Konvencija o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992.)
- * Zakon o potvrđivanju ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 6/96.)
- * Protokol o biološkoj sigurnosti u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 7/02.)
- Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonn, 1979.) i pripadajući sporazumi
- * Zakon o potvrđivanju za sve ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 6/2000.)
- * Sporazum o zaštiti euroazijsko - sjevernoameričkih migratornih ptica močvarica (AEWA 1995.)
- * Sporazum o zaštiti evropskih šišmiša (EUROBATS 1991.)
- * Memorandum o razumijevanju u svezi s mjerama zaštite za droplju (*Otis tarda*) (2000.)
- * Memorandum o razumijevanju u svezi s mjerama zaštite za tankokljunog pozviždača (*Numenius tenuirostris*) (1994.) - Republika Hrvatska potpisnica od 1994. godine.
- Konvencija o zaštiti evropskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bern, 1979.)
- * Zakon o potvrđivanju ("Narodne novine"- Međunarodni ugovori, broj: 6/00.)
- Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore (CITES), (Washington, 1973.)
- * Zakon o potvrđivanju (ratifikaciji) ("Narodne novine"- Međunarodni ugovori, broj: 12/99.)
- Konvencija o evropskim krajobrazima (Firenza, 2000.)
- * Zakon o potvrđivanju ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 12/02.)
- Rješenje o "Uvjetima zaštite prirode" za PZD – "GRAD VARAŽDIN", izdano od Ministarstva zaštite okoliša i energetike;
- Odštetni cjenik za izračun naknade za štete na divljači i lovištu ("Narodne novine", broj: 67/06.)
- Cjenik divljači ("Narodne novine", broj: 67/06.)

Literatura:

1. Zvonko Mustapić i suradnici, *Lovstvo*, Zagreb, 2004.
2. Autori, *Poučnik lovstva*, Split, 2008.
3. Andrašić, *Zoologija divljači i lovna tehnologija*, Zagreb, 1979.
4. Darabuš, Jakelić, *Osnove lovstva*, Zagreb, 2002.
5. Preglednici Arkod i Geoportal.
6. Lukač, G., 2007: Popis ptica Hrvatske - Fauna Croatica, Aves XXXVII. Nat. Croat., Vol 16 (Suppl. 1.): 1-148.
7. Vukelić, J.; Mikac, S.; Baričević, D.; Bakšić, D.; Rosavec, R., 2008: Šumska staništa i šumske zajednice u Hrvatskoj - Nacionalna ekološka mreža. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 263 pp.
8. Internet stranica Varaždinske županije (<http://www.varazdinska-zupanija.hr/>).
9. Internet stranica Grad Varaždin (<http://varazdin.hr/>).
10. Stručna podloga za utvrđivanje osnovnih odrednica obitavanja, statusa i smjernica gospodarenja čagljem (*Canis aureus* L.) u Republici Hrvatskoj.

2. AKT O PROGLAŠENJU ILI USTANOVLJENJU POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA

AKTI GRADSKOG VIJEĆA

6. Odluka o donošenju Prostornog plana uređenja Grada Varaždina

AKTI GRADSKOG VIJEĆA

6.

Na temelju članka 24. stavka 1. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne Novine", broj: 30/94., 68/98., 61/00., 32/02. i 100/04.), suglasnosti Ureda državne uprave u varaždinskoj županiji Službe za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko - pravne poslove Klasa: 350-02/05-01/2, Urbroj: 2186-05-02-05-3 od 18.03.2005. godine i 37. Statuta Grada Varaždina ("Službeni vjesnik Grada Varaždina" broj: 7/01. i 5/02.), Gradsko vijeće Grada Varaždina na sjednici održanoj 7. travnja 2005. godine, donosi

ODLUKU

o donošenju Prostornog plana uređenja Grada Varaždina

KLASA: 350-01/05-01/1
URBROJ: 2186/01-02-05-11
Varaždin, 7. travnja 2005. godine

Predsjednica Gradskog vijeća
Dubravka Kanoti, dipl.oec., v.r.

KLASA: 011-01/14-01/13
URBROJ: 2186/01-02-00-14-3
Varaždin, 15. prosinac 2014.

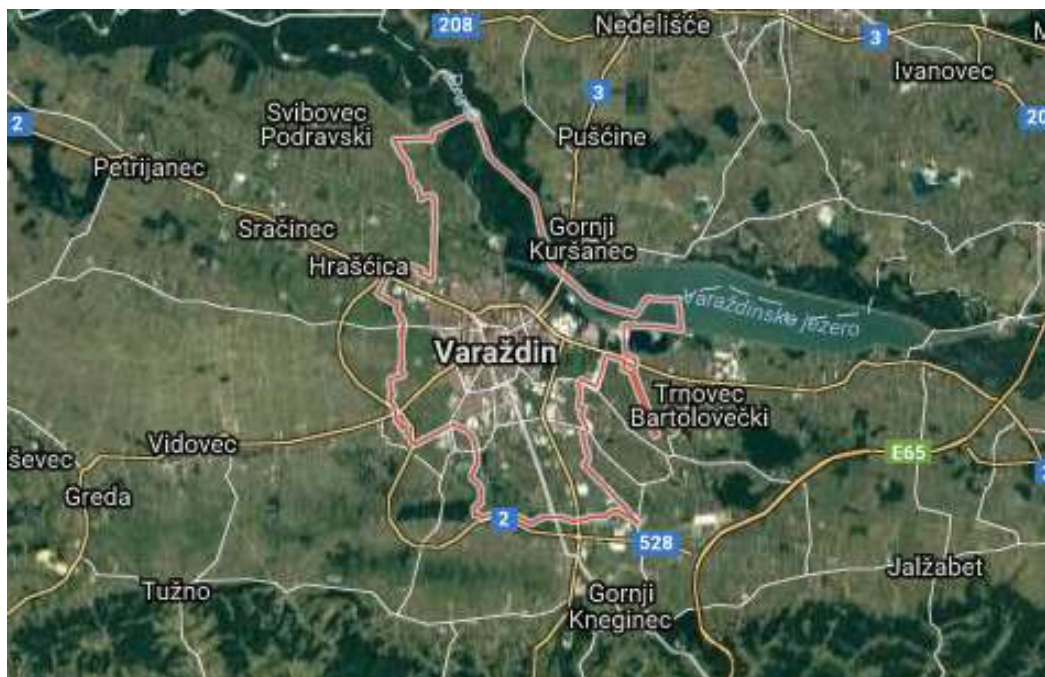
Na temelju članka 188. 1. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne Novine", br. 153/13.), članka 100. stavka 6. i 102. Zakona o prostornom uređenju i gradnji ("Narodne Novine", br. 76/07., 38/09., 55/11., 90/11., 50/12. i 55/12.), suglasnosti Župana Varaždinske županije (KLASA: 350-02/14-02/13, URBROJ: 2186/1-02/1-14-2 od 17.11.2014. godine) i članka 45. Statuta Grada Varaždina ("Službeni vjesnik Grada Varaždina" br. 5/09., 1/12., 2/13. i 4/14. - pročišćeni tekst), Gradsko vijeće Grada Varaždina na 12. sjednici održanoj 15. prosinca 2014. godine, donosi

O D L U K U

o donošenju Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Varaždina

PREDSJEDNIK
GRADSKOG VIJEĆA
Josip Hehet, dipl.iur., v.r.

3. OSNOVNI PODACI O POLOŽAJU I GRANICAMA POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA TE NJENOJ POVRŠINI RAZRAĐENOJ PO KULTURAMA ZEMLJIŠTA SA ZEMLJOVLASNIČKIM RAZMJEROM

Varaždin se nalazi na 16°20'33" istočne zemljopisne dužine i 46°18'29" sjeverne zemljopisne širine. Grad Varaždin je središte Varaždinske županije koja na sjeverozapadu graniči s Republikom Slovenijom, na sjeveru je omeđena s Međimurskom županijom, istočno s Koprivničko-križevačkom županijom, na jugu se dotiče s Zagrebačkom županijom, a na jugoistoku s Krapinsko-zagorskom županijom.

Program zaštite divljači za područje Grad Varaždin, dijelom se nalazi unutar područja ekološke mreže: Područja očuvanja značajna za ptice – Dravske akumulacije HR1000013 I Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – Drava-akumulacije HR2001307.

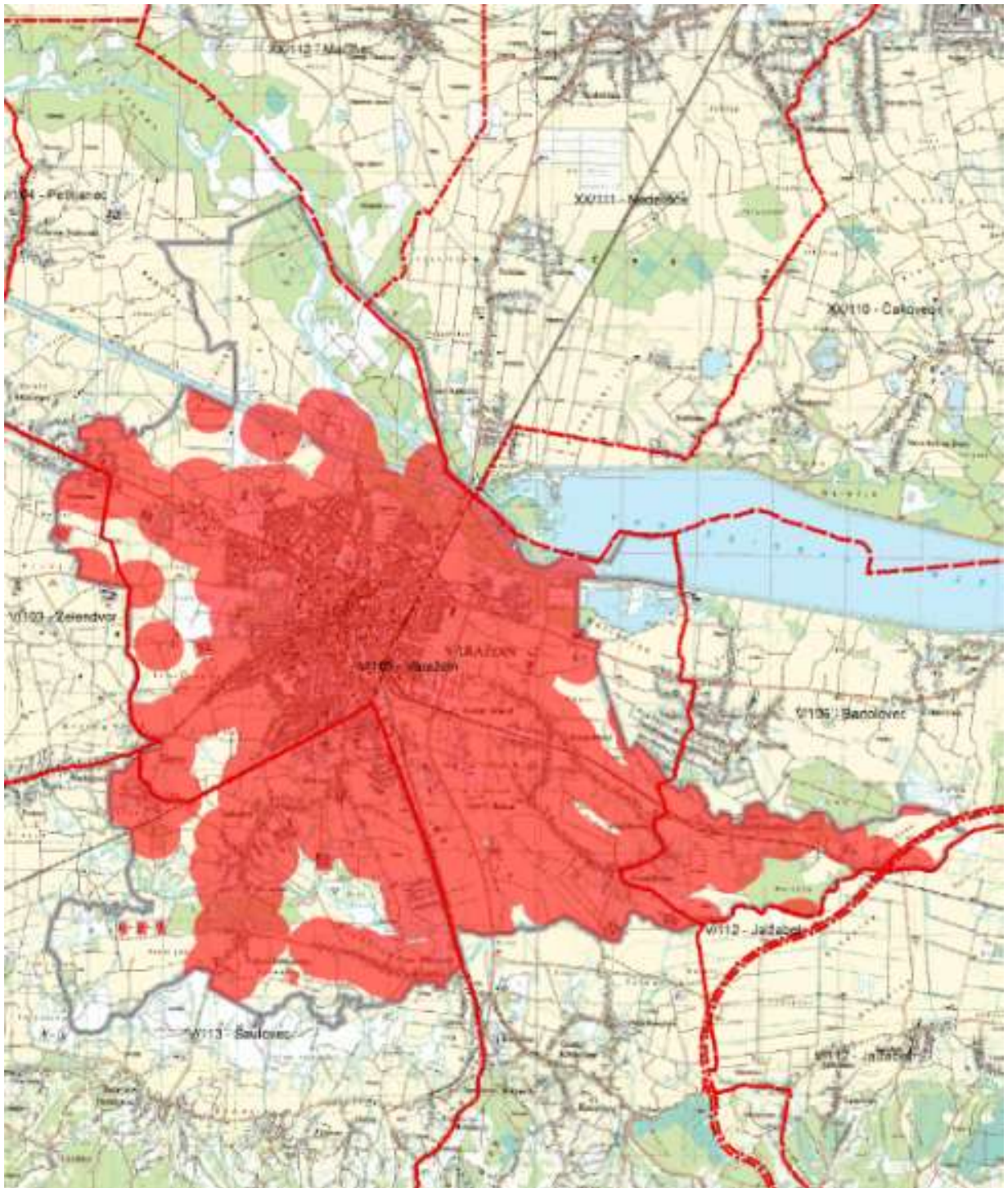
Program zaštite divljači dijelom obuhvaća zaštićena područja: regionalni park "Mura-Drava", park-šuma "Dravska šuma u Varaždinu", spomenik parkovne arhitekture – pojedinačno stablo "Platana javorolisna (*Platanus acerifolia* Wild.) u Varaždinu", u stambenom naselju Banfica", spomenik parkovne arhitekture – park "Varaždinsko groblje u Varaždinu", spomenik parkovne arhitekture – park "Park kraj dvorca u Jalkovcu" i spomenik prirode – botanički "Skupina stabala bijelih topola (70) u Dravskoj šumi u Varaždinu".

PZD-1

STRUKTURA POVRŠINA					
NAZIV POVRŠINE	VRSTA POVRŠINE	KULTURA	ZEMLJOVLASNIČKO RAZMJERJE	HA	
1	2	3	4		
KULTURE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE	OBRASLO	DRŽAVNO	5	
			PRIVATNO	361	
			Σ	366	
		NEOBRASLO	DRŽAVNO	8	
			PRIVATNO	211	
			Σ	219	
	UKUPNO ŠUMSKO		DRŽAVNO	13	
			PRIVATNO	572	
	POLJOPRIVREDNO	ORANICE	DRŽAVNO	0	
			PRIVATNO	1434	
			Σ	1434	
			LIVADE	DRŽAVNO	110
				PRIVATNO	346
				Σ	456
		PAŠNJACI	DRŽAVNO	0	
			PRIVATNO	10	
			Σ	10	
		VIŠEGODIŠNJI NASADI (neograđeni)	DRŽAVNO	0	
			PRIVATNO	0	
			Σ	0	
		OSTALO	DRŽAVNO	0	
			PRIVATNO	0	
			Σ	0	
		UKUPNO POLJOPRIVREDNO		DRŽAVNO	110
		PRIVATNO	1790		
SVEUKUPNO ŠUMSKO I POLJOPRIVREDNO		DRŽAVNO	123		
		PRIVATNO	2362		
		Σ	2485		
JAVNE POVRŠINE	PROMETNICE			374	
	DRUGE JAVNE POVRŠINE (odlagališta)			53	
			Σ	427	
OGRAĐENI VIŠEGODIŠNJI NASADI	VOČNJACI			1	
	VINOGRADI			0	
	RASADNICI			0	
	OSTALO			0	
			Σ	1	
PRIVREDNI OBJEKTI	RIBNJACI			0	
	OSTALO			0	
			Σ	0	
DRUGE POVRŠINE	IZGRAĐENO ZEMLJIŠTE			1195	
	VODOTOCI			81	
			Σ	1276	
			ΣΣ	4 189	

Popis lovišta koja se nalaze unutar područja obuhvata PZD-a "GRAD VARAŽDIN" i lovoovlaštenika koji gospodare navedenim lovištima:

Lovište	Lovoovlaštenik
V/103 – ZELENDVOR	Zelendvor d.o.o.
V/105 – VARAŽDIN	L.U "FAZAN" VARAŽDIN
V/106 – BARTOLOVEC	L.D. "KOBAC" BARTOLOVEC
V/112 – JALŽABET	L.D. "TRČKA" JALŽABET
V/113 – ŠAULOVEC	L.U. "TRČKA" ŠAULOVEC
XX/110 – ČAKOVEC I	L.D. "TRČKA" ČAKOVEC
XX/111 - NEDELIŠĆE	L.D. "FAZAN" NEDELIŠĆE

Crveno su označene površine za koje je izrađen Program zaštite divljači.

3.1. OPIS PRIRODNIH ZNAČAJKI STANIŠTA

Orografske prilike

Grad Varaždin razvio se na rubnim dijelovima Panonske nizine alpskog sustava. Nadmorska visina varira između 169 i 173 m. Grad se nalazi u sjeverozapadnoj Hrvatskoj uz rijeku Dravu, u plodnoj aluvijalnoj ravnici koja je stvorena radom rijeke Drave koja kao tekućica alpskih obilježja brzo pritječe iz viših krajeva i prije hidroenergetskih zahvata donosila je mnogo naplavnog materijala osobito šljunka. Karakteristika ravni je da ima šljunkovitu podlogu velike debljine. Mijenjajući svoj položaj Drava je stvorila naplavnu ravan velike debljine, osobito u središnjem dijelu. Naplavna ravan spušta se prema Dravi u smjeru jugozapad - sjeveroistok. Prema jugu ravnica se lagano uzdiže u Haloze i Varaždinsko - topličku goru. Grad Varaždin se sa svojom prirodnom regijom nalazi na sjeveru Hrvatske.

Klimatske prilike

Klima čitave Varaždinske županije je umjerena toplo-kišna klima, a općenite karakteristike te klime (tzv. grupacija - klasa Cfbwx klima) su topla ljeta (srednja temperatura najtoplijeg mjeseca ne prelazi 22°C). Temperatura najhladnijeg mjeseca takve klase klima kreće se općenito između - 3°C i 18°C, a više od četiri mjeseca u godini imaju srednju temperaturu višu od 10°C. Sušnih razdoblja nema. Godišnji hod količine oborine je kontinentalnog tipa s maksimumom u toplom dijelu godine i sekundarnim maksimumom u kasnu jesen. Ispitivanje vremena na području Županije je rezultat analize relevantnih meteoroloških veličina za klimatsko razdoblje 1961-1990, a korišteni podaci su sa meteoroloških postaja od kojih su glavne: Varaždin, Lepoglava, Ludbreg i Novi Marof. Tablica 55 postaja kategorija postaje nadmorska visina h (u m) geografska širina (ϕ) geografska dužina (λ) Varaždin glavna 167 46°18' 16°23' Lepoglava obična 227 46°13' 16°05' Ludbreg obična 158 46°15' 16°37' Novi Marof obična 272 46°10' 16°20'. Temperatura zraka Srednja godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C. Topli dio godine u kojem je srednja temperatura viša od godišnjeg prosjeka traje od sredine travnja do sredine listopada i poklapa se s vegetacijskim razdobljem. Najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom oko 19°C, a najhladniji siječanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od -1°C i jedini je mjesec u godini čija je srednja temperatura niža od 0°C. Temperaturne prilike su najstabilnije ljeti, dok se u zimskim mjesecima više razlikuju (posebno u veljači).

Ukupne godišnje količine oborine rastu od nizinskih područja u dolini Drave prema gorskim dijelovima Hrvatskog zagorja i kreću se od 880 mm u Varaždinu do 1.162 mm u Klenovniku. Od ukupne godišnje količine oborine 55-60% padne u toplom dijelu godine (travanj do rujan), a 40-45% u hladnom dijelu godine (listopad do ožujak). Učestalost oborinskih dana s različitim količinama oborine je 30-40% dana u godini (115-140 dana). Veće dnevne količine oborine su rjeđe. Od svih oborinskih dana u samo 8-12% dana dnevne količine oborine su 20 mm ili više (11-12 puta godišnje i to u lipnju i srpnju). Tijekom zime snježni pokrivač se javlja između 45 i 50 dana. U prosjeku se može očekivati 10 ili više dana sa snježnim pokrivačem visine 1cm i više (od prosinca do veljače s maksimumom u prosincu: 16-17 dana).

Područje Varaždinske županije je relativno bogato vlagom tijekom cijele godine. Prosječne mjesečne vrijednosti relativne vlage zraka su iznad 70%. U godišnjem hodu minimum se javlja u travnju (69-74%), a maksimum u studenom ili prosincu (85-86%). Strujanje zraka Osnovna karakteristika režima vjetra je dominantnost vjetrova južnog i jugozapadnog, te sjevernog i sjeveroistočnog kvadranta, koji se u godišnjem prosjeku javljaju s vjerojatnošću od 20-35%. U toku godine najvjetrovitije je proljeće, a ljeto je godišnje doba s velikom učestalošću slabih vjetrova (oko 80%).

Godišnji hod količine naoblake ima maksimum zimi, a minimum u srpnju i kolovožu. Godišnje ima oko 55 do 60 vedrih i dvostruko više oblačnih dana. Vedri su najučestaliji ljeti, kad ih ima oko 8 do 9 mjesečno, dok ih u razdoblju od studenog do veljače gotovo i nema. U prosincu i siječnju je polovica dana u mjesecu oblačna. Područje Varaždina s 1994 sata sijanja sunca godišnje spada u srednje osunčana područja Hrvatske. Najdulje mjesečno trajanje sijanja sunca je u srpnju (oko 9 sati dnevno), a najkraće u prosincu (oko 2 sata dnevno).

Meteorološke pojave Na području Županije godišnje ima oko 40 do 60 dana s maglom, pri čemu se u siječnju javlja oko 10 dana s maglom, dok se u ljetnim mjesecima pojavljuje rijetko ili izostaje. Učestalija je u nizinama i dolinama rijeka. Mraz se javlja od rujna do svibnja, pri čemu je najopasniji onaj koji se pojavi u vegetacijskom razdoblju. Tuča se javlja prosječno jednom godišnje, a s najvećom se vjerojatnošću može očekivati da se to dogodi od svibnja do srpnja.

Srednje mjesečne (TS), apsolutne maksimalne (TMAX) i minimalne (TMIN) vrijednosti temperature zraka u °C za razdoblje 1984. - 2013.

VARAŽDIN													
MJ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	GOD
TS	0,2	1,6	6,0	11,1	16,0	19,2	21,0	20,4	15,6	10,7	5,5	1,1	10,7
TMAX	19,1	21,6	25,3	30,4	33,2	36,0	37,9	39,4	32,9	27,7	22,9	21,4	39,4
TMIN	-25,4	-26,4	-18,4	-5,4	-0,1	2,6	6,3	4,5	0,6	-7,5	-19,6	-22,5	-26,4

Srednje mjesečne (RR), te maksimalne (RRMX) i minimalne (RRMN) mjesečne količine oborina u mm za razdoblje 1984. - 2013.

VARAŽDIN													
MJ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	GOD
PR	41,3	42,3	53,9	63,0	70,9	90,3	82,7	84,6	98,6	76,8	75,3	52,8	832,4
RRMX	145,4	128,2	113,4	121,3	144,2	199,9	183,7	211,7	186,1	202,0	214,8	113,0	1200,3
RRMN	3,3	0,3	1,4	4,9	23,8	32,1	31,4	4,8	25,6	2,4	0,6	7,4	481,2

Srednje mjesečne (U), te minimalne vrijednosti relativne vlažnosti u pojedinom mjesecu (UMIN) izražene u % za razdoblje 1984. - 2013.

VARAŽDIN													
MJ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	GOD
U	83	76	71	68	69	70	69	72	78	81	85	85	76
UMIN	27	21	18	15	23	28	25	20	27	25	26	29	15

Srednji mjesečni (NSR), maksimalni (NMAX) i minimalni broj dana s mrazom (NMIN) za razdoblje 1984. - 2013.

VARAŽDIN													
MJ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	GOD
PR	12,7	11,1	9,7	3,2	0,3	-	-	-	0,1	5,5	9,3	12,6	64,5
RRMX	25	21	18	9	2	-	-	-	1	11	20	24	108
RRMN	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	35

Hidrografske prilike

Na području obuhvaćanja PZD-a zone kvartarnih naslaga u dubinskim razmacima akumuliraju najveće količine podzemne vode. Šljunkovito – pjeskovite naslage u ravnici Drave predstavljaju vodonosnik pogodan za vodoopskrbu šireg područja. Zbog visoke urbanizacije, neriješene odvodnje i intenzivne poljoprivrede, vodonosnik je podložan onečišćenju. Glavni vodotok predstavlja rijeka Drava, koja odvodnjava najveći dio prostora. Drava je kišno-ledenjačkog režima s malom vodnom količinom zimi i velikom krajem proljeća i početkom ljeta. S desne strane Dravi pritječu Plitvica i Bednja. Pravac otjecanja rijeke Drave zapad - istok odredio je longitudinalno usmjerenje čitave riječne mreže. Od značajnijih jezerskih površina PZD obuhvaća dio Varaždinskog jezera te umjetno jezero Motičnjak.

Edafski čimbenici

Tlo je jedan od značajnih čimbenika, o njegovu sastavu, strukturi, toplini i propusnosti za vodu ovisi kvaliteta vegetacije i kvaliteta života divljači.

Zahvaljujući prirodnim šumama i prisutnosti svih članova biotopa ovoga područja, zdravstvenom stanju i dobrom gospodarenju šumama, te bogatoj biološkoj raznolikosti, svi procesi u tlu i na površini se odvijaju uravnoteženo što je preduvjet svih ostalih uvjeta za visoke ocjene stanišnih mogućnosti.

Geomorfologija

Prema geološkoj karti PZD u najvećem dijelu pripada formaciji kvartara, a geološku podlogu čine aluvijalni nanosi, koji imaju veliku rasprostranjenost uz recentne riječne tokove i lesne tvorevine koje se nalaze na blagim padinama. Ovi su nanosi uglavnom sastavljeni iz šljunka, pijeska, zaglinjenih pijesaka, mulja, gline, ilovače, a karakterizira ih izmjena slojeva razne granulacije u vertikalnom smislu.

Tlo

Međusobnim djelovanjem podloge, biljnog pokrivača te klimatskih čimbenika nastali su različiti tipovi tala. Dio tala koja leže na aluviju su razvijena hidromorfna tla, ta tla su hladna i bogata sadržajem gline, te nisu pogodna za poljoprivrednu proizvodnju. Ona tla koja leže na lesu se odlikuju dubljim profilom, svježija su, te dobro opskrbljena hranjivima i pogoduju šumskoj i poljoprivrednoj proizvodnji.

Uvidom u pedološke karte Poljoprivrednog instituta Zagreb uočljiva je zastupljenost:

a) Aluvijalno tlo (Fluvisol)

Ova su tla izdvojena kao jedini tip nerazvijenih hidromorfni tala, a predstavljaju recentne riječne, morske i jezerske nanose u slojevima. Mogu imati: A, Ap i G horizont. Proces pedogeneze su slabo izraženi zbog mladosti nanosa ili zbog toga što sedimentacija prevladava pedogenezu. U profilu nema izrazite i razvijene diferencijacije genetskih horizonata, nego su to slojevi sedimentacije koje označavamo rimskim brojevima (I,II,III itd.). Ne samo da ne postoje horizonti pa ne možemo ako kod drugih tala šifrom označiti uopćen model građe profila, nego nije moguće ni dati generalizirane fizikalne i kemijske karakteristike aluvijalnih tala. U lovištu susrećemo jedan od podtipova fluvisola. To je karbonatno oglejeno tlo, kod kojeg se javlja prisustvo karbonata i znakovi oglejavanja unutar profila 150. Dubina aktivnog sloja je oko 120 cm, a po formi to je glinasto slabo skeletno tlo (sadržaj skeleta manji je od 25 %).

b) Pseudoglej

Za pseudoglej je značajno da se znakovi hidromorfizma javljaju kao rezultat prekomjernog navlaživanja površinskih dijelova soluma stagnirajućom površinskom, uglavnom oborinskom vodom. Duže ili kraće zadržavanje suficitne vode pretpostavlja pojavu teže propusnog horizonta, ili sloja u profilu, koji sprječava normalnu infiltraciju.

To je tip tla u kome nema oštre podjele na redukcijski i oksidacijski horizont. U zoni zadržavanja stagnirajuće vode nalaze se blijede mikrozne, izmiješane i mrkim mazotinama i kongrecijama, što sve daje mrljavost i karakteristično mramoriranje.

Na površini agregata je siva boja, a unutar je rdasta, kao rezultat difuzija u redukcijskom stanju. U postojanju pseudogleja bitno je postojanje "g" horizonta.

Građu profila možemo označiti: A - Eg - Bg - G.

c) Fluvijalno livadsko tlo (Humofluvisol)

Humofluvisol (livadsko tlo) je karakteristično po dubokoj podzemnoj vodi koja uzrokuje zaglejavanje u nižem dijelu profila, obično dublje od 1 m. To su tla riječnih dolina, te je pojava vode u njima u profilu topografski uvjetovana. Važno je istaknuti, da na gornje dijelove profila prekomjerna voda ne utječe, pa se procesi odvijaju u terestričkim uvjetima, a kako su to mlada tla, formira se plići ili dublji humusnoakumulativni A horizont terestričnog tipa, pa imamo profil A - C - G. Za ovaj je tip karakterističnoga uvjeti u površinskom dijelu profila omogućuju terestrički razvoj, a dublje od 1 m hidrogenizaciju. Dodatna voda, višak vode u dubljem dijelu profila potječe od vodotoka s kojima komunicira, ili od gornje vode koja se slijeva i zadržava na teže propusnim dubljim slojevima.

d) Močvarno glejno tlo (Epiglej)

Močvarno glejno tlo odlikuje se slabom aktivnošću, nedostatkom kisika u pedosferi i nepovoljnim kemijskom i fizikalnim osobinama, te se može bez melioracije nepovoljnog vodnog režima smatrati malo produktivnim tlom za ratarsku proizvodnju.

Epiglejno tlo u našim lužnjakovim šumama ima jako kiselu reakciju, ali je zato nešto povoljnijeg (lakšeg) mehaničkog sastava.

e) Lesivirano tlo (Luvisol)

Luvisol se na području lovišta razvija na karbonatnom i silikatnom supstratu.

Osim navedenih tala u lovištu postoje i značajne površine antropogenih tala, na kojima se obavlja poljoprivredna djelatnost. Antropogena (poljoprivredna) tla nalaze se u zapadnom dijelu lovišta. To su ranije bila šumska tla, na kojima je sistemom odvodnih i drenažnih kanala, nivo podzemne vode drastično smanjen, zbog čega na dotičnim površinama ta tla prelaze u suše podtipove.

Poljoprivredna tla

Poljoprivredne površine zauzimaju najveći dio ukupne površine na koju se odnosi elaborat. Na tim površinama prevladavaju kulture kukuruza i pšenice, mozaičkog su tipa. Od poljoprivrednih tala najviše je zastupljen pseudoglej.

VEGETACIJA I BILJNE ZAJEDNICE

Šumske biljne zajednice

Šuma hrasta lužnjaka i običnog graba

***Carpino betuli – Quercetum roboris* (Anić 1959) Rauš 1969.**

Biljna zajednica rasprostranjena u nizinskom dijelu Hrvatske, te u dolini rijeke Mirne. U toj šumi tlo nije izvrgnuto poplavi, ali je ono zimi zasićeno vodom. Javlja se na ocjeditim terenima tzv. povišicama ili gredama, na pseudoglejnom, odnosno podzolastom tlu koje je slabo kiselo do neutralno. Od biljnih vrsta najveći udio imaju obični grab i klen, te mnogi grmovi i zeljanice ocjeditih terena. Obični grab je najbolji indikator stajaće i podzemne vode, jer podnosi kratkotrajne prolazne poplave, ali ne podnosi stajaću vodu i visoku razinu podzemnih voda. U sloju grmlja siromašnom vrstama dolaze *Corylus avellana*, *Cornus sanguinea*, *Euonymus europaeus*, *Daphne mezereum*, *Crataegus* sp. U sloju prizemnog rašća dolaze vrste sveze *Carpinion betuli*, te vrste *Galanthus nivalis*, *Crocus vernus*, *Anemone nemorosa*, *Galium sylvaticum*, *Vinca minor*, *Paris quadrifolia*, *Hedera helix* i dr.

Šuma crne joha i poljskog jasena sa sremzom

***Pruno - Fraxinetum* Oberdorfer 1953.**

U sloju drveća javlja se crna joha, lužnjak, sremza, bijela joha, poljski jasen, poljski brijest, vez. Sloj grmlja pokriva prosječno 60 % površine. U njemu vrlo obilno dolazi plava kupina, zatim glogovi, lijeska, sremza, obična kurika, crna bazga i dr. Indikatori močvare su rjeđi, a pridolaze *Iris pseudacorus*, *Phragmites communis*, *Carex riparia*, *Carex elongata*, *Solidago virgaaurora*.

Šuma crne joha s dugoklasim šašem

***Carici elongatae - Alnetum glutinosae* W. Koch 1926.**

Razvijena je u Podravini. Raste na tresetnim i bazama bogatim, humusno glejnim tlima koja su zasićena vodom i odvajaju ovu zajednicu od okolnih. U sloju drveća prevladava crna joha, vrlo pravilna rasta i znatnih dimenzija, dok u pojedinim sastojinama viših terena dobro uspijeva poljski jasen i vez, a na povišenim rubovima i lužnjak. U grmlju obilno rastu crvena hudika, trušljika, svib, sremza.

Šume vrba i topola

***Salici Populetum* prov.**

Javlja se uz cijeli vodotok na aluvijalnim pješčanim nanosima gdje su tipična staništa ove zajednice. S dominacijom u sloju drveća sa bijelom vrbom i bijelom topolom, pridolazi crna joha. Sloj grmlja je obilniji, a prisutne su mezofilne i hidrofilne vrste: plava kupina, svib, hudika, trušljika, lijeska, rakita, košaračka vrba, obična kurika i dr., a značajne su i povijuše hmelj, vinova loza, a u sloju prizemnog rašća pojavljuju se: *Calamagrostis epigeos*, *Cirsium ersitales*, *Juncus effusus*, *Lythrum salicaria*, *Rubus caesius*, *Carex riparia*. Sloj prizemnog rašća varira ovisno o stanišnim prilikama tako da nailazimo osim indikatora vlage i vrste grabovih šuma: *Lisimachia nummularia*, *Lycopus europaeus*, *Lythrum salicaria*, *Ranunculus repens*, *Polygonum hidripiper*, te neke mezofitne biljke na povišenijim položajima: *Glechoma hederacea*, *Geranium robertianum*, *Galium aparinae*, *Brachypodium sylvaticum* i druge.

Šuma bademaste vrbe

***Salicetum triandre* Male. 1929**

Razvija se u najnižim dijelovima ili u depresijama s kojih se voda povlači najkasnije. U sloju drveća, visokom najčešće do 5 metara, raste samo bademasta i ponegdje bijela vrba, a prizemni sloj je također slabo razvijen.

4. PROCJENA BROJNOG STANJA DIVLJAČI KOJA STALNO, SEZONSKI ILI POVREMENO OBITAVA NA POVRŠINAMA IZVAN LOVIŠTA ILI PREKO ISTIH PRELAZI

Program zaštite divljači je planski akt na temelju kojeg se divljač zaštićuje i lovi na površinama zemljišta na kojem se lovište ne ustanovljava.

Životinjske vrste koje obitavaju u gradu i pojasu od 300 m oko grada u nizini i prigorju, te 200 m oko grada u brdsko-planinskom pojasu, sukladno Zakonu o lovstvu, pripadaju divljači, a to su:

4.1. VRSTE DIVLJAČI

Krupna divljač

- ✓ jelen obični (*Cervus elaphus* L.)
- ✓ srna obična (*Capreolus capreolus* L.)
- ✓ svinja divlja (*Sus scrofa* L.)

Sitna divljač

- ✓ jazavac (*Meles meles* L.)
- ✓ kuna bjelica (*Martes foina* EHR)
- ✓ kuna zlatica (*Martes martes* L.)
- ✓ dabar (*Castor fiber* L.)
- ✓ zec obični (*Lepus europeus* Pall.)
- ✓ lisica (*Vulpes vulpes* L.)
- ✓ čagalj (*Canis aureus* L.)
- ✓ tvor (*Mustela putorius* L.)
- ✓ fazan (*Phasianus* sp. L.)
- ✓ trčka skvržulja (*Perdix perdix* L.)
- ✓ golub divlji grivnjaš (*Columba palumbus* L.)
- ✓ patka divlja gluhara (*Anas platyrhynchos* L.)
- ✓ vrana siva (*Corvus corone cornix* L.)
- ✓ vrana gačac (*Corvus frugilegus* L.)
- ✓ svraka (*Pica pica* L.)
- ✓ šojka kreštalica (*Garrulus glandarius* L.)

VRSTE KRUPNE DIVLJAČI

JELEN OBIČNI (*Cervus elaphus* L.)

Jelen je životinja sumraka, ali je aktivan i danju. Na njegovu aktivnost djeluju duljina trajanja osvjetljenja i intenzitet sunčeve svjetlosti. Ako je svjetlost kraća i slabija aktivniji je po danu, a za jakog sunca je aktivan u noćnim satima. U ponašanju je uočljiv jaki socijalni nagon, tako da košute gotovo cijelu godinu žive u krdima dok je jelen distanciraniji. Stariji jeleni su, osim socijalnom, udaljeni i grupnom razdaljinom, tako da postoji dva tipa krda, čvrsto krdo košuta s teladi i jednogodišnjim i dvogodišnjim jelenima i slabo povezana krda u kojima se nalaze jeleni različite starosti. Jako stari mužjaci žive samotnjačkim životom. Odnos prema staništu je takav da se može prilagoditi i relativno malenom prostoru iako je migracija osnovna karakteristika jelena.

SRNA OBIČNA (*Capreolus capreolus* L.)

Srna obična traži predjele u kojima su manji šumski kompleksi i šumarci okruženi poljoprivrednim površinama. U većim šumskim kompleksima traži mlade šumske sastojine i zrele s podstojnom etažom grmlja, te dosta čistina i poljoprivrednih površina. Najradije se zadržava uz rubove šuma i šikara. Ova spomenuta krupna divljač čini štete na poljoprivrednim kulturama, a u šumi i šumskim kulturama te voćnjacima čini štetu odgrizanjem vršnih pupova mladih biljaka te češanjem rogova prilikom skidanja runje, pri čemu odabere najprikladnija stabalca.

SVINJA DIVLJA (*Sus scrofa* L.)

Svinja divlja je vrsta iz roda svinja. Svinje divlje su bliski rođaci domaćih svinja a žive u krdima, uglavnom oko vlažnih šuma. To je krupna divljač koja se dosta lovi jer je veoma brojna. Za tu brojnost je zaslužan veći broj mladih u leglu i nedostatak prirodnih neprijatelja. Masa im varira u zavisnosti od godišnjeg doba i klime u kojoj žive. Divlja svinja ima boju krzna smeđe boje, tako da se uklapa u okolinu. Mladi, kada se oprase, imaju karakteristične uzdužne pruge. Osobine divljih svinja: izuzetno brzo trče i dobri su plivači. Za starije jedinice je karakteristično da žive usamljeničkim životom i krdu se priključuju samo u vrijeme parenja. Mladi veprovi se često nalaze u blizini krda, no krdo u pravilu vodi najstarija krmača. Po načinu prehrane svinja divlja spada u sveždere s izuzetno razvijenim apetitom za kukuruz. Što slađi - to bolji, a upravo takav kukuruz se danas uzgaja u našem okruženju. Pojedinačno ili u čoporu, divlje svinje ulaze u nasade kukuruza, ruše stabljike i jedu kukuruz.

VRSTE SITNE DIVLJAČI

JAZAVAC (*Meles meles* L.)

Jazavac svejed i kukcojed, te se prvenstveno hrani gujavicama, no pojest će kukce, malene sisavce, gmazove, vodozemce, jaja, mlade ptice, korijenje, lješnjake, voće i ostale jestive biljke, ovisno o godišnjem dobu. Također raskopavaju gnijezda osa i bumbara kako bi se prehranili ličinkama. Jazavci daju prednost pašnjacima i šumama koji imaju velik broj izloženih gujavica te izbjegavaju glinena tla, koja je teško raskopati čak i s njihovim snažnim kandžama. U urbanim područjima, neki će jazavci hranu potražiti u kantama za smeće ili vrtovima. Noćne su životinje i tijekom dana obitavaju u svojim jazbinama ili umreženim tunelima iskopanim u dobro dreniranom tlu (ili ponekad ispod kuća ili cesta). Jazbine pružaju sklonište od vremena i grabežljivaca, uključujući ljude i pse. Teritorijalne su životinje, no ponekad ih se može pronaći u malenim grupama koje nazivamo klanovima. Veličina grupe varira između dvije do dvanaest jedinki. Svaki klan ima dominantnog mužjaka i ženku koji su često (no ne i uvijek) jedini članovi klana koji se razmnožavaju. Mogu biti prenositelji bjesnoće.

KUNA BJELICA (*Martes foina* EHR)

Nešto je manja od zlatice, noge su joj razmjerno kraće i niže. Dlaka krzna je kraća i nešto svjetlije boje, a mrlja na prsima – po kojoj je dobila ime – bijele je boje. Podgrlac je uvijek manji nego kod zlatice. Tabani i jagodice prstiju su goli. Vrlo se često nastanjuje u blizini ljudskih naselja, koja zlatica uvijek izbjegava. Voli osamljene gospodarske zgrade, hrpe granja i kamenja i slično. Penje se po drveću, ali ni približno tako vješto kao zlatica. Po običajima i načinu života u mnogome je slična zlatici. Jednako je okretna i srčana, vješto se penje i skače, dobro pliva i uspješno se provlači kroz najuže pukotine. Hrani se istim malim kralježnjacima koji su ponekad i dvostruko veći od nje same, često se zadržava u blizini ljudskih naselja, pa će se nahraniti i domaćim životinjama, uglavnom peradi i kunićima.

KUNA ZLATICA (*Martes martes* L.)

U duljinu naraste 50-55 cm, rep je oko 35 cm dug, vagnuti može 1,5-1,8 kg. Po gornjem dijelu tijela dlaka krzna joj je tamno smeđe boje, na njuški svijetlo smeđa, sa strana i po trbuhu žućkasta, na nogama crno-smeđa. Na donjoj strani vrata nalazi se pjega obraštena dlakom zlatno-žute boje, po kojoj je zlatica i dobila ime. Neki puta pruža se taj žuti dio između prednjih nogu, rjeđe i dalje do zadnjih nogu. Na gornjoj usni poredane su čekinje "brkovi" u po četiri reda, osim njih nalazi se po nekoliko čekinja iznad očiju, ispod brade i po grlu. Te čekinje služe za opip. Zimska dlaka je u pravilu tamnija. Tabani i jagodice prstiju su obrasli dlakom. Zlatica se zadržava u šumama listača i četinjača; prava je životinja krošanja drveća i penje se po njima vrlo vješto. Stanuje u dupljama šupljih stabala, u napuštenim gnijezdima vjeverica, ptica grabljivica, rjeđe se nastani u pukotinama špilja ili u podzemnim rupama.

DABAR (*Castor fiber* L.)

Dabar živi na vodotocima i vodenim površinama obraslim bogatom močvarnom vegetacijom zeljastih i drvenastih vrsta. Osnovni stanišni uvjet za dabra je stalna i dovoljno duboka voda (min. 30 cm). Isključivi je biljojed, ljeti se hrani sočnim zeljastim biljem koje nalazi u vodi ili neposredno na obali. Jede trave, šaševe, mlade izbojke i lišće mekih listaća – i to samo živa i mlada kora. Kod nas sve češće čini štete na kukuruzu. Dabar obzirom na svoju veličinu i prostor u kojem obitava ima relativno malo prirodnih neprijatelja. Nekada mu je glavnu opasnost predstavljao vuk, a ponekad za mladunca lisica ili orao. Danas opasnost za dabra u prvom redu predstavlja promet, potom čovjek sa svojim zahvatima u staništu, a u blizini naselja opasnost predstavljaju psi lutalice.

Strogo zaštićena vrsta (prema Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama).

ZEC OBIČNI (*Lepus europaeus* Pall.)

Obzirom da se stanje zeca običnog znatno promijenilo, bitna je činjenica da se zbog intenzivne poljoprivrede i intenzivnog čišćenja kanala uništio stanište za svu sitnu divljač. Ovaj negativni antropogeni utjecaj je posebno izražen kod zeca običnog pošto je on jedna od najosjetljivijih divljači.

Moguće štete od ove vrste divljači su:

- paša raznovrsnih poljoprivrednih kultura;
- odgrizanje i guljenje kore izbojaka šumskih i višegodišnjih kultura;
- potkapanje i odgrizanje žilja kukuruza i mladih šumskih sadnica.

LISICA (*Vulpes vulpes* L.)

Lisice imaju vitko i dugo tijelo pokriveno narančasto-smeđkastim krznom i gustim repom koji je na vrhu bijele boje. Lisičina uobičajena prehrana sastoji se od manjih sisavaca (najčešće glodavaca kao što je vjeverica), ptica, zečeva, miševa itd, no ona često jede gotovo sve, kao što su otpaci, jer katkad dolazi u gradove ili u sela zbog peradi. Glavni je prijenosnik virusa bjesnoće.

ČAGALJ (*Canis aureus* L.)

U Hrvatskoj živi jedna podvrsta čaglja, tzv. zlatni čagalj, koji je prije bio zastupljen u lovištima Dalmacije i Primorja te na poluotoku Pelješcu. No, tijekom posljednjih 15-20 godina čagljevi su se proširili na površinama središnje Hrvatske i Slavonije gdje ih ljudi često mijenjaju s lisicom. Uglavnom stvaraju poteškoće stanovnicima sela u zimskom razdoblju kada dolaze u sela u potrazi za hranom. Hrane se svime što mogu savladati, kao što su glodavci, zečevi, mladi biljožderi, ptice, riba, pa i kukci. Znatan dio ishrane im čini biljna hrana, jedu voće, osobito vole grožđe (i kod nas pravi štete u vinogradima). Napada i domaću stoku, perad, janjad i ovce. Čagljevi se križaju sa psima a njihovi potomci su plodni.

TVOR (*Mustela putorius* L.)

Tvorovi su vitki i izduženi, baš kao i ostale lasice (rod lat. *Mustela*). Noge su im male, ali su se u stanju brzo kretati. Glava im je nešto četvrtastija nego u lasica. Imaju izvanredno snažan zagriz. Oči su crne boje. Tijelo im završava repom dugačkim oko 15 centimetara. Krzno je tamno smeđe boje, crno po trbuhu. Ima žučkaste dijelove, osobito na glavi. U tvorova su dobro razvijene analne žlijezde, pa kada su napadnuti mogu izlučiti tvar iznimno neugodnog mirisa, kojom sprečavaju napad. Najrazvijenije im je osjetilo njuha. Tvorovi preferiraju život uz rubove šuma, po poljima ili gustišima. Poželjno je da se nalaze uz pitku vodu. Ponekada, osobito zimi, dolaze do ljudskih naselja. Hrani se glodavcima i ostalim malim sisavcima. Lovi i ptice i ptičja jaja, zečeve, žabe, zmiје, guštere i ribe. Ponekada jede i voće. Opasan je i za domaću perad, ubija više nego što može pojesti.

FAZAN (*Phasianus* sp. L.)

Pripada porodici fazanki i redu kokoški. Prema povijesnim podacima fazani su došli iz Azije u Europu posredstvom starih Grka, a u naše krajeve preko Rimljana. Kod fazana naglašen je spolni dimorfizam. Mužjaci se razlikuju od ženki po boji perja, dužini repa, ostrugama, veličini i težini. Ženke su manje i ravnomjerno obojene. Perje je uglavnom smeđe boje, a glava je zelena i plava. Oko očiju je crveno. Rep se sastoji od 18 pera, od kojih su dva središnja pera mnogo dulji od drugih. Noge su jake, oko 12 cm duge, sive boje. Tri prednja prsta povezana su kratkim prepucijima. Pandže na nogama su jake i blago zakrivljene. Kljun je jak, svijetlo siv i blago zakrivljen. Odrasli fazani - mužjaci dosežu prosjek od 80 do 90 cm u dužini, a na rep od toga otpada 45 – 50 cm. Raširenih krila širina je 70 do 80 cm. Ženke doseže do dvije trećine veličine mužjaka.

Moguće štete su:

- hranjenje raznovrsnim poljoprivrednim kulturama;
- odgrizanje kukuruza i mladog povrtlarskog bilja.

TRČKA SKVRŽULJA (*Perdix perdix* L.)

Trčka je pernata divljač iz skupine kokoški. U Hrvatskoj ju možemo pronaći po ravničarskim dijelovima unutrašnjosti, Istri i Dalmaciji. Aktivna je najviše po danu kada provodi vrijeme na otvorenim poljima i livadama gdje se hrani i odmara. Iako najviše vremena provede na tlu, ako se nađe u opasnosti može i letjeti ali na kraćim preletima. Dužina tijela joj je 29 – 31 cm i smeđe je boje. Voli se hraniti sjemenjem, pupoljcima i kukcima te zbog svog načina prehrane predstavlja korisnu divljač koja ne uzrokuje štete na ratarskim usjevima.

GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ (*Columba palumbus* L.)

Golub grivnjaš veličinom je najveća vrsta goluba. Osim po veličini, od ostalih golubova lako ga je razlikovati po bijelim točkama s obje strane vrata te bijelim crtama na krilima, koje se jasno vide u letu. Ostatak tijela mu je sive boje, a prsa su mu lagano ružičaste boje. Golub grivnjaš gnijezdi se u krošnjama stabala u šumama, parkovima i vrtovima.

PATKA DIVLJA GLUHARA (*Anas platyrhynchos* L.)

Patka divlja gluhara je vrsta divlje patke koju kod nas možemo pronaći blizu jezera, bara i močvara po ljeti, a zimi uz obrasle obale ušća rijeka. Od svih divljih pataka, ova vrsta je najpoznatija. Vrlo je dobar plivač i letač. Tijelo joj može narasti 51 – 62 cm u duljinu. Mužjakovo perje na glavi je tamnozeleno boje metalnog sjaja s bijelim prstenom na dnu, dok su mu prsa smeđe, a trbuh i donja strana krila sive boje. Ženka ima neugledno svijetlosmeđe i tamnosmeđe perje. Kljun je mužjaku i ženki žut i sa strane nazubljen. Hrani se biljkama, ali jede i vodene kukce, žabe i ribe.

VRANA SIVA (*Corvus corone cornix* L.)

Gniježdi se u kultiviranom zemljištu često, ali u pojedinačnim parovima. Oprezna, naučena na čovjeka. Lako prepoznatljiva po sivo-crnom perju. Ponašanjem slična crnoj vrani, drugoj podvrsti navedene vrste, s kojom se često udružuje. Let dosta nemaran i lijen, zamasi krila postojani i sasvim plitki. Leti pojedinačno ili u rijetkoj formaciji. Ponašanje i glasanje kao crna vrana. Osim što nanosi štetu poljoprivrednim kulturama, napada i mladunce drugih ptica (piliće, mlade fazane, prepelice, trčke).

VRANA GAČAC (*Corvus frugilegus* L.)

Odrasli primjerci dužine su od 45 do 47 cm, čime su praktički identične veličine u odnosu na crne i sive vrane. Perje i noge gačca uglavnom su crne boje, iako perje obasjano sunčevom svjetlošću može sjajiti lagano plavim i ljubičastim tonovima. Kljun je sivo-crne boje. Upravo po kljunu ga je najlakše razlikovati od crne vrane, čiji je kljun potpuno crn. Gačac se najčešće hrani crvima i ličinkama, koje skuplja probijajući tlo svojim snažnim kljunom. Prehranu nadopunjava kukcima, žitaricama, voćem, žirevima, malim sisavcima, malim pticama i njihovim jajima te strvinama. U gradovima skuplja i ostatke hrane koju ljudi bacaju na tlo i u koševе za smeće, najčešće u ranojutarnjim satima kad nema prisutnosti većeg broja ljudi.

SVRAKA (*Pica pica* L.)

Svraka ima dugo tijelo koje se lako prepoznaje po bijelim krilima i crnom tijelu. Na donjem dijelu leđa perje je tamnoplave boje i metalnog odsjaja. Uglavnom je duga od 40 do 51 cm i teška oko 100 g. Ima crni kljun. Svraka se hrani kukcima, malim sisavcima, jajima i mladim pticama.

ŠOJKA KREŠTALICA (*Garrulus glandarius* L.)

Šojka kreštalica crvenkastosive je boje, s modrim perjem na krilu. Naraste do 34cm a teži do 170 g. Šojka se hrani sitnim kukcima i paucima, a ponekad i drugim beskrležnjacima. Hrani se i žirevima, sjemenjem bukve, kupinama, jajima, miševima i sl. Gnijezdi se od travnja do svibnja u gnijezdima na drveću koja napravi od šiblja, obloženo slamkama i vlaknima korijenja, a na jajima (5 – 6 komada) sjedi 16 – 18 dana. Zanimljivo je da ova ptica ne zna hodati, nego se po tlu kreće samo skakanjem. Za nju se kaže da uništava mlade ptice i jaja drugih ptica. Svoje ime, kreštalica, dobila je po svom upornom kreštavom glasanju kojim upozorava na opasnost od grabežljivaca kao što su lisice.

Brojno stanje divljači utvrđivat će se osmatranjem i prebrojavanjem na 01. travnja 2018. godine;

Brojno stanje divljači i ostalih životinjskih vrsta koje prirodno obitavaju u gradu i pojasu od 300 m od ruba naselja u nizini i prigorju, te 200 m od ruba naselja u brdsko-planinskom području, utvrđeno je opažanjem, praćenjem i procjenom, kao i brojanjem gnijezda. Na temelju izvršenog monitoringa - praćenja brojnosti utvrđena je sljedeća brojnost;

VRSTE KRUPNE DIVLJAČI	brojnost divljači	
jelen obični (<i>Cervus elaphus</i> L.)	0	grla
srna obična (<i>Capreolus capreolus</i> L.)	10	grla
svinja divlja (<i>Sus scrofa</i> L.)	0	grla
VRSTE SITNE DIVLJAČI		
jazavac (<i>Meles meles</i> L.)	3	grla
kuna bjelica (<i>Martes foina</i> EHR)	20	grla
kuna zlatica (<i>Martes martes</i> L.)	20	grla
dabar (<i>Castor fiber</i> L.)	10	grla
zec obični (<i>Lepus europaeus</i> Pall.)	20	grla
lisica (<i>Vulpes vulpes</i> L.)	10	grla
čagalj (<i>Canis aureus</i> L.)	0	grla
tvor (<i>Mustela putorius</i> L.)	5	grla
fazan (<i>Phasianus sp.</i> L.)	20	kljunova
trčka skvržulja (<i>Perdix perdix</i> L.)	0	kljunova
golub divlji grivnjaš (<i>Columba palumbus</i> L.)	30	kljunova
patka divlja gluhara (<i>Anas platyrhynchos</i> L.)	30	kljunova
vrana siva (<i>Corvus corone cornix</i> L.)	100	kljunova
vrana gačac (<i>Corvus frugilegus</i> L.)	300	kljunova
svraka (<i>Pica pica</i> L.)	100	kljunova
šojka kreštalica (<i>Garrulus glandarius</i> L.)	30	kljunova

4.2 OSTALE ŽIVOTINJSKE VRSTE

S obzirom na značaj ostalih životinjskih vrsta i potrebnu skrb nad njima daje se prikaz vrsta koje stalno ili povremeno obitavaju na području obuhvata Programa zaštite divljači "GRAD VARAŽDIN".

Sisavci

Vjeverica (*Sciurus vulgaris* L.)
Šumska rovka (*Sorex araneus* L.)
Jež (*Erinaceus europaeus* L.)
Krtica (*Talpa europaea* L.)
Šumski šišmiš (*Pipistrellus nathusii* L.)
Šumska voluharica (*Clethrionomys glareolus* L.)
Patuljasti miš (*Micromys minutus* Pallas)
Šumski miš (*Apodemus sylvaticus* L.) i dr.

Ptice

Grlica divlja (*Streptopelia turtur* L.)
Jastreb kokošar (*Accipiter gentilis* L.)
Škanjac mišar (*Buteo buteo* L.)
Kobac ptičar (*Accipiter nisus* L.)
Kukuvija (*Tyto alba* L.)
Čuk (*Otus scops*)
Šumska sova (*Strix aluco* L.)
Kukavica (*Cuculus canorus* L.)
Žune i djetlići (*Picidae* sp.)
Drozdovi, slavuji, crvenperke i dr. (*Turdinae* sp.)
Gavran (*Corvus Corax* L.)
Čavka zlogodnjača (*Coloeus monedula* L.)
Kos (*Turdus merula* L.) i dr.

Gmazovi

Obični zelembač (*Lacerta viridis* L.)
Sljepić (*Anguvis fragilis* L.)
Obična bjelouška (*Natrix natrix* L.) i dr.

Vodozemci

Mala zelena žaba (*Rana esculenta* L.)
Velika zelena žaba (*Rana ridibunda* Pallas.)
Livadna smeđa žaba (*Rana temporaria* L.) i dr.

Mekušci

Gujavice (*Lumbricidae* sp.)
Veliki vinogradnjak (*Helix pomatia* L.) i dr.

Kukci

Livadni bumbar (*Bombus pratorum* L.)
Osa (*Vespa media* L.)
Ljuti stršljen (*Vespa Crabro* L.)
Mravi (*Myrmica* sp; *Camponotus* sp; *Formica* sp; *Lasius* sp.)
Obični hrušt (*Melolontha melolontha* L.)
Gubar glavonja (*Lymantria dipspar* L.)
Zlatokraj (*Euproctis Crysorrhoea* L.)
Mrazovac (*Hibernia defoliaria* L.)
Obični komarac (*Culex pipens* L.)
Obični krpelj (*Ixodes ricinus* L.) i dr.

5. UVJETI ZAŠTITE PRIRODE

KLASA: UP/I 612-07/17-71/374

URBROJ: 517-07-2-2-18-4

Zagreb, 6. veljače 2018.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike temeljem članaka 20., 45. i 236. Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine", broj: 80/2013.), povodom zahtjeva Grada Varaždina, Trg Kralja Tomislava 1, 42000 Varaždin, podnesenog putem izrađivača Programa zaštite divljači za područje "Grad Varaždin", trgovačkog društva "CEDRUS FOREST" d.o.o., Dr. Franje Bučara 19, 40000 Čakovec, donosi

RJEŠENJE

- I. Gradu Varaždinu, Trg Kralja Tomislava 1, 42 000 Varaždin, za izradu i provođenje Programa zaštite divljači za područje "Grad Varaždin", izdaju se

uvjeti zaštite prirode

1. Svaki pronalazak uginule ili ozlijeđene strogo zaštićene životinjske vrste odmah prijaviti nadležnom ministarstvu i Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu;
 2. Udijelovima područja Programa zaštite divljači koji se nalazi unutar ganica zaštićenih područja: regionalni park "Mura-Drava", park-šuma "Dravska šuma u Varaždinu", spomenik parkovne arhitekture – park "Varaždinsko groblje u Varaždinu", spomenik parkovne arhitekture – park "Park kraj dvorca u Jalkovcu" i spomenik prirode – botanički "Skupina stabala bijelih topola (70) u Dravskoj šumi u Varaždinu" sve planirane lovne aktivnosti obavljati u suradnji s nadležnom javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području županije;
 3. U zoni radijusa 300 m oko aktivnih gnijezda strogo zaštićenih ptica nije dopušteno provoditi lovne aktivnosti u vrijeme njihovog razmnožavanja;
 4. Osim divljači opisati (biologija i morfologija) i ostale životinjske vrste koje dolaze na području obuhvata Programa zaštite divljači, s posebnim naglaskom na strogo zaštićene vrste (sukladno Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama), a popis kojih je naveden u Stručnoj podlozi;
 5. Na području ekološke mreže za ciljne vrste ptica primjenjivati osnovne mjere očuvanja propisane u Prilogu I. Pravilnika o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže ("Narodne novine", broj: 15/2014.), sukladno identifikacijskom broju područja navedenom u Stručnoj podlozi;
 6. U poglavlju Kronika programa zaštite divljači i u Obrascu za evidentiranje ugorženih i strogo zaštićenih vrsta i ciljnih vrsta područja ekološke mreže RH (prilog Stručne podloge) potrebno je evidentirati opažanja i nalaze rijetkih i strogo zaštićenih vrsta sukladno uvjetu br. 4, a podatke iz Kronike i Obrazac jednom godišnje dostavljati Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu.
- II. Uz ovo rješenje koje je sastavni dio Programa zaštite divljači, priložen je popis dijela zakonske regulative iz područja zaštite prirode i Stručna podloga zaštite prirode za Program zaštite divljači za područje "Grad Varaždin", a koju je izradila Hrvatska agencija za okoliš i prirodu.
- III. Nakon ugradnje uvjeta iz točke I., Program zaštite divljači za područje "Grad Varaždin" potrebno je dostaviti ovom Ministarstvu na izdavanje prethodne suglasnosti.

Ostale životinjske vrste koje dolaze na području obuhvata Programa zaštite divljači, s posebnim naglaskom na strogo zaštićene vrste (sukladno Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama):

Širokouhi mračnjak (*Barbastella barbastellus* Schreber) – strogo zaštićena vrsta

Srednje veliki šišmiš kratke i zaobljene njuške. Ima gusto, dugo krzno crnosmeđe boje. Dlake na leđima imaju bjelkaste vrhove. Uši su mu usmjerene prema naprijed, a unutrašnji rubovi spajaju se na vrhu glave. U prosjeku živi 5 do 10 godina, ali poznate su jedinke i do 22 godine starosti. Široko je rasprostranjen u Europi pa se tako javlja i u Hrvatskoj. Živi u šumama, na Sredozemlju i do 2000 m nadmorske visine. Uglavnom je sedentaran, tj. ne migrira nego samo mijenja ljetna i zimska skloništa, koja su unutar 40 km udaljenosti. Sklonište nalazi ispod kore ili u pukotinama stabala. Nekad mu posluže i šupljine u stijenama ili nalazi pukotine u zgradama. Zimi može biti i u špiljama te u tunelima, rudnicima i ruševinama. Dobro podnosi hladnoću pa će u podzemnim skloništima ostati blizu ulaza. Ako je sklonište u zgradama, u njemu se može naći i do 100 jedinki, ali u šumskim skloništima ih nema više od desetak. Šumska skloništa često mijenja, a u zgradama može ostati unutar istog skloništa i tijekom cijelog ljeta. Krajem ljeta ulazi u špilje i formira rojeve u kojima se jedinke pare. U prvoj godini dostiže spolnu zrelost, a pari se krajem ljeta, ali povremeno i u zimskim skloništima. Jedan mužjak može okupiti grupu i do 4 ženke s kojima se pari. Sljedeće godine sredinom lipnja kote se mladi koji sišu šest tjedana. U lov kreće u rani sumrak i leti ili nisko iznad krošnji ili unutar krošnji obližnjih stabala. Plijen su mu gotovo isključivo mali noćni leptiri. Lovi na području 4 – 5 km od skloništa, a svaka jedinka u jednoj noći može obići i do 10 različitih lovnih područja.

ZEC OBIČNI (*Lepus europaeus* Pall.)

Najveći je dvojezubac, dužine tijela 48 – 75 cm i visine 35 cm. Rep mu je dugačak 7 – 11 cm. Teži od 3 – 4 kg. Krzno mu je žućkasto-smeđe ili hrđavo smeđe boje, osim jednog malog dijela na truhu koje je sivkasto-bijele boje. Zimi, za razliku od nekih drugih vrsta zečeva, sivkasto-bijela dlaka nestane. Ima velike uši i tzv. prsten oko očiju. Stražnje noge su mu duge i snažne što mu omogućava brzi trk i bijeg od grabežljivca. Najveći neprijatelji ptice grabljivice poput orla i sove te zvijeri poput risa, divlje mačke, lisice i vuka. Hrani se uglavnom travom, zrljastim biljem, usjevima, pupoljcima i korom mladog drveća. Sluh i njuh su mu izvrsno razvijena, a pogotovo vidno polje koje je skoro 360 stupnjeva. Najaktivniji je navečer i noću, a danju se skriva u udubljenih lijegalištima, u brazdama oranica ili grmlju. U prirodi živi do 4 godine ili manje, a u zatočeništvu može preživjeti i do 12 godina.

Vidra (*Lutra lutra* L.) – strogo zaštićena vrsta

Europska vidra je poluvodena ili semiakvatična životinja iz porodice kuna (lat. Mustelidae) koja se prepoznaje po dugom vitkom tijelu, kratkim nogama te dugim, jednoliko koničnim repom. Ukupna dužina tijela kod mužjaka koji teže oko 10 kg iznosi od 100 do 135 cm, od čega na rep otpada od 40 do 50 cm. Ženke su u prosjeku manje te njihova ukupna dužina tijela iznosi od 90 do 125 cm, dok je dužina repa od 35 do 45 cm, a težina oko 7 kg. Krzno koje prekriva tijelo je smeđe do tamnosmeđe boje, sa svjetlijom trbušnom stranom koja je sivkasta do bijela. Pojedine se jedinke mogu razlikovati po svjetlijem području u obliku mrlje koje se nalazi na grlu. Na glavi se ističe široka njuška, dok su uši slabo razvijene. Sve četiri šape između pet prstiju imaju plivajuću kožicu. Pri elegantnom plivanju vidra ostavlja za sobom val u obliku slova U, a izvan vode proviruju joj samo oči i nos. Kada roni pod vodom, ostavlja lanac mjehurića zraka na površini. Vidrino je krzno glatko kada je uronjeno u vodu te se izvan vode brzo suši, pri čemu se dlake sljepljuju dajući trnoviti izgled. Najviše lovi u močvarnim vodama, gdje u potrazi za hranom prelazi velike udaljenosti i pritom se seli iz jednog u drugi riječni sustav. Tragovi im se najčešće znaju vidjeti u blatu kraj potoka i rijeka. Razlog usamljeničkom načinu života vidre je potreba za velikim životnim prostorom. Ona ga redovito kontrolira i označuje svojim izmetom. Vidra se prvenstveno hrani ribom, no najomiljenija hrana su joj jegulje, rakovi, vodeni kukci, žabe, a ako je u boćatoj vodi u blizini mora hrani se morskim rakovima i ribom. Vrlo je okretna pod vodom, a građa njezina tijela daje joj nenadmašivu sposobnost za plivanje i ronjenje. Plijen hvata ostrim i snažnim zubalom. Vidre nemaju određeno vrijeme za parenje, a najčešće nosi 2 – 3 mladunca. Mužjaci spolno zreli postaju s 18 mjeseci a ženke s 2 godine. Prvih šest tjedana života mladunci su potpuno bespomoćni i žive samo od majčina mlijeka. Mužjaci ne sudjeluju u podizanju mladih. Nakon osam do devet mjeseci mlade će se vidre prvi put odvojiti od majke na kratko vrijeme. Potpuno samostalne postaju s dvanaest mjeseci.

Patuljasti miš (*Micromys minutus* Pallas.)

To je najmanji europski glodavac, dug je od 55 do 75 mm, a rep mu je dug od 50 do 75 mm. Teži od 4 do 11 g ili oko pola težine kućnog miša. Oči i uši su mu velike, a nos mu je mali. Krzno mu je debelo i meko, nešto deblje zimi nego ljeti. Gornji dio krzna mu je smeđe boje, ponekad sa žutim ili crvenim tragovima, a donji dijelovi su bijele ili krem boje. Noge su mu široke, a rep je dug i gol te su prilagođeni penjanju. Rep mu također služi za održavanje ravnoteže.

Živi u poljima žitarica poput pšenice i zobi, trstici i drugim visokim prizemnim biljkama. Jede uglavnom sjemenke i kukce, a zna pojesti i voće. Gnijezda su mu kuglasta, građena od trave i pričvršćena na stabljike znatno iznad tla.

Velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteinii* Kuhl) – strogo zaštićena vrsta

Vrsta ima karakteristične velike uši dugačke oko 25 mm. Na ušima se nalazi devet dijagonalnih nabora. Dlaka je dulja crvenkasto smeđe boje na leđima, po trbuhu je nešto bljeđa. Težina jedinki 7 do 13 grama. Duljina tijela 4,3 do 5,4 cm. Duljina repa jednaka je duljini tijela. Raspon krila 25 - 30 cm. Membrane na krilima su sive boje. Njuška je malo izdužena, gola i crne boje. Vrsta obitava u šumama, dupljama drveća, ponekad i u ptičjim gnijezdima. Zimi hibernira u spiljama, tunelima i rudnicima na temperaturama od 3 do 7 °C. Razdoblje hibernacije traje od listopada do ožujka. Hrani se moljcima i sitnim insektima koje lovi na visinama od 1 do 15 metara visine. Gnijezde se u kolonijama od 10 do 30 ženki tijekom jeseni. Mladi se rađaju u srpnju i lipnju, a do kolovoza postaju samostalni. Mladunci su svjetliji nego odrasli primjerci. Životni vijek velikouhog šišmiša je do 20 godina.

Veliki šišmiš (*Myotis myotis* Borkhausen) – strogo zaštićena vrsta

Veliki šišmiš jedan je od najvećih vrsta šišmiša. Tijelo i glava dugački su između 6,5 i 8 cm. Rep je dugačak između 4,5 i 6 cm. Težina jedinki iznosi 20 do 40 grama. Raspon krila 30 do 40 cm. Krzno je kratko i gusto, sivo-smeđe boje. Glava nije pokrivena krznom. Lice je ružičaste boje. Nastanjuje šume, otvorena zemljišta gdje može lako loviti ali često nastanjuju i gradske parkove. U lov izlaze nakon zalaska sunca. Ljeti se zavlače u spilje. Često živi na tavanima, podrumima i tornjevima. Ova vrsta šišmiša preferira nešto više temperature i zato je vrlo rijedak na sjeveru Europe. Zimi hibernira na temperaturama od 7 do 12 °C u skupinama do 100 do 1000 jedinki. Veliki šišmiši migriraju i do 100 km u potrazi za optimalnim uvjetima za hibernaciju. Hibernacija traje od listopada do ožujka. Broj jedinki u Europi znatno je smanjen radi korištenja pesticida i prenamjene staništa. Mužjaci su poligamni i maju do pet ženki. Ženke rađaju po jednog mladunca tijekom lipnja i srpnja. Mladunci su teško oko 6 grama i rasu brzo. Samostalni su nakon 5 do 6 tjedana. Životni vijek vrste je između 5 i 20 godina.

Močvarna rovka (*Neomys anomalus* Cabrera)

U Hrvatskoj naseljava kontinentalni nizinskim i gorskim dijelovima, središnju Istru u slijevu Mirne, Učku te dolinu Cetine, Žrnovice i Neretve u Dalmaciji. Nastanjuje močvare, travnjake i različite šume: nizinske i poplavne lužnjakove šume, vlažne brdske i gorske šume (na nepropusnom tlu, npr. šumu jele i rebrače), vlažne travnjake i šibljacke krških polja gdje je dominantni kukcojed, a česta je i uz potoke.

Vodena rovka (*Neomys fodiens* Pennant)

Velika je gotovo kao kućni miš. Stražnje noge su velike, na rubu stopala su duge plivaće četine; s donje strane repa je niz dugih dlaka; iza oka i uha male bijele mrlje; gornja strana je tamna, donja srebrno bijela ili crno smeđa. Lovi kukce, male ribe i žabe. Hrani se i na kopnu i to kolutićavcima, kornjašima i ličinkama kukaca te tako preživljava u vlažnim šumama. Tipično za rovke, ima male uši i oči te dugu i zašiljenu njušku. Živi samotno i nije toliko agresivna kao ostale rovke. Vodena rovka gradi mrežu hodnika i jazbina, a gnijezdo pravi od suhe trave i otpalog lišća. U njemu nakon trudnoće koja traje 14-21 dan, doji 4-7 mladunaca oko 6 tjedana.

Sivi dugoušan (*Plecotus austriacus* Fischer) – strogo zaštićena vrsta

Sivi dugoušan je šumska vrsta šišmiša koja se jednako dobro snalazi i na kultiviranim staništima. Preferira toplija mjesta, te se gnijezdi u krovovima kuća. Duljina tijela i glave je između 4 i 6 cm. Rep je dugačak 3,5 do 5,5 cm. Prosječna težina jedinke je između 8 i 10 grama. Glava i lice su crni. Ova vrsta ima karakteristične dugačke uši sa 20 transverzalnih nabora. Vrsta ne podnosi niske temperature. Hibernira na temperaturama između 2 i 9 °C. Razdoblje hibernacije traje od rujna do ožujka. Životni vijek jedinki ove vrste iznosi oko 7 godina. Mladunci se rađaju u lipnju.

Mala prutka (*Actitis hypoleucos* L.) – osjetljiva

Malena je močvarica koja sa *Actitis macularia* čini rod *Actitis*. Hibridizacija između ove dvije vrste je ponekada zabilježena.

Odrasli su 18-20 cm dugi sa rasponom krila od 32-35 cm. Imaju sivkastosmeđ gornji dio tijela, bijeli donji dio tijela, kratke tamnožučkaste noge i stopala i kljun sa blijedom bazom i tamnim vrhom. Zimsko perje je im je bljeđe i imaju više izražene pruge na krilima, iako je to opet vidljivo samo iz blizine. Mladunci su više isprugani odozgo, a perje na krilima im je više oker boje. Ova vrsta je vrlo slična vrsti *A. macularia* van sezone parenja, u uobičajenom perju. Međutim, tamnija stopala i drugačije pruge na krilima (koje se može vidjeti u letu) je izdaju, i rijetko se nađe u arealu *A. macularia*.

To je društvena ptica i viđa se u velikim jatima i ima prepoznatljiv let sa ukočenim krilima, nisko iznad vode. Živi u većini umjerene i suptropske Europe i Azije. Zimi se seli u Afriku, južnu Aziju i Australiju. Istočni rub selidbenog puta prelazi preko Palaua, gdje se okupljaju stotine ptica.

Mala prutka traži hranu pomoću vida na tlu ili u plitkoj vodi. Kupi malene beskralježnjake poput kukaca, ljuskara i drugih beskralježnjaka, a može čak i uhvatiti kukce u letu.

Gniježdi se na tlu blizu slatkih voda. Kada su ugroženi, mladunci se ponekada uhvate za tijelo roditelja koji onda odleti do sigurnog mjesta.

Vodomar (*Alcedo atthis* L.) – gotovo ugoržena

Vodomar, kao sve vrste ove porodice, ima kratko, zbijeno tijelo s kratkim nogama, kratkim repnim perima i širokim krilima. Velika glava duga oko 4 cm s dugim šiljastim kljunom smještena je na kratkom vratu. Ovisno o kutu pod kojim svjetlo pada na njega, s gornje strane boja perja kreće se od kobaltno do tirkizno plave, a na leđima ima svjetlucavu plavu prugu. Ta pruga posebno je uočljiva kod uzletanja ptice. Dužina tijela je između 16 i 18 cm, a težina se kreće između 34 i 46 grama. Raspon krila iznosi oko 25 cm. Perje na gornjem dijelu glave, krilnom pokrovu, ramenima i repu je tamno plavozelena do zelenoplavo. Na glavi su im azurno plave poprečne pruge, dok pera na pokriliju imaju azurno plave vrhove. Pruga na leđima je blještavo tirkizno plava. Donja strana tijela je sve do bijelog grla kod odrasle jedinke rđastocrvena do kestenasto smeđa. Šare na glavi obilježavaju crvenosmeđi pokrovi na ušima, oštro oivičene bijele pjege bočno na vratu i jedna plavozelena ili plava pruga na bradi. Na čelu, ispred svakog oka, imaju kestenjasto smeđu pjegu koja, sprijeda gledano, djeluje bijelo. U razdoblju parenja, noge su im narandžasto crvene. Kljun mužjaka je crn, s donje strane nešto svjetliji. Ženkin kljun je s donje strane, od baze do najmanje prednje trećine dužine, narandžastocrven. Noge mladih ptica su s gornje strane tamno smeđe, a perje im je zagasitije i s gornje strane zelenije nego kod odraslih. Pera na prsima gotovo uvijek imaju zelenkaste ili sive vrhove. Kljun im je još prilično kratak sa svijetlom pjegom na vrhu. Mitarenje traje od kolovoza do sredine studenog i to čvrstim redosljedom. U Srednjoj Europi u tom razdoblju obnavlja se samo tri četvrtine pera, a nastavlja se u slijedećem razdoblju mitarenja. Mladunci te sezone u ovom mladenačkom mitarenju mijenjaju samo mala, a ponekad i repna pera. Iako se ponekad opisuje glasanje ovih ptica kao pjev, to nije točno jer se ne javljaju različitim zvižducima i "rolanjem". Javljaju se nizom različitih glasova, no to glasanje ima uvijek određenu svrhu. Vodomar ribar hrani se ribama, vodenim kukcima i njihovim larvama, malenim račićima i punoglavcima. Način lova im je strmoglavo uranjanje. S osmatračnice neposredno iznad vode ili u njejoj blizini, kreće u vodu. Većina vodomara živi u trajnim parovima. Kad je godina povoljna, s puno moguće lovine, neki mužjaci žive s dvije ženke koje istovremeno, no na razdaljini od nekoliko kilometara, imaju legla. Nakon valjenja mladunaca, mužjak hrani paralelno mladunce oba legla. Pri tome, moguća je i pojava više uzastopnih legla iste ženke. Između veljače i ožujka vodomari uz glasno dozivanje lete duž vode. Ako se sretne mogući partner, slijedi dugo zajedničko letenje tik iznad vode, pa kroz šumu do iznad drveća. Vrlo rijetko u tome sudjeluju više od dvije ptice. Nakon toga, mužjak zaposjeda moguće mjesto za leglo. U vrijeme udvaranja mužjak donosi malene ribe koje uz naklanjanje pruža ženki. Ona ih prihvaća uz glasanje i trepereći krilima. Ovo hranjenje u okviru udvaranja jača povezivanje para i služi procjeni partnera. Ponekad, ptice samo sjede na nekoj grani uz moguće mjesto za leglo, i izmjenično se glasaju. U razdoblju kopanja hodnika i na njegovom kraju šupljine za leglo, mužjak, kao dio svadbenog rituala, donosi ribice ženki, a pri kraju pripreme prostora za leglo, dolazi do parenja. Ženka polaže jaja prije podne, svakog dana po jedno. Jaja su bijela, glatka i gotovo okrugla (dužina oko 2,2 cm, širina oko 1,9 cm). U Srednjoj Europi ženka snese 6 - 8 jaja, rijetko više, a s ležanjem na jajima počinje, smjenjujući se s mužjakom, tek kad snese i zadnje jaje. Ležanje na jajima traje 19 do 21 dan. Mladunci uglavnom svi izlaze iz jaja istog dana, a kad svi izađu iz jaja, ljuske obično ostaju u komorici. Ponekad roditelji iznose ljusku van, i ispred nastambe ih ispuštaju u vodu.

Patka kržulja (*Anas crecca* L.) – najmanje zabrinjavajuća

Ova patka spada u najmanju pačju vrstu koju nalazimo na našim prostorima. Ne gnijezdi se kod nas u Hrvatskoj, ali često prelijeće našu zemlju kao prolaznica. Ponekad može ostati u našim krajevima zimi na zimovalištu. Staništa su joj močvare, jezera, kao i nešto veće bare i lagune, široki riječni rukavci. Dužina tijela odrasle patke kreće se do 36 cm, a kada raširi krila ta širina je oko 60 cm. Težina tijela je od 250 do 450 grama, pri čemu je mužjak krupnijeg tijela od patke. Spolni dimorfizam je dobro izražen s obzirom na boju perja, pa lijepo možemo razlikovati mužjaka od ženke. U mužjaka je boja perja na glavi tamno kestenjasta na kojoj se ističe zavignuta zelena pruga koja se proteže od korijena kljuna preko očiju do vrata. Ovu zelenu prugu omeđuje tanka žućkasto bijela pruga. Prsa su svijetlo smeđe do sivkaste boje s tamnim pjegama, dok je trbuh potpuno bijel. Na leđima perje je tamnije isprugano sa smeđe sivim nijansama. Ženka kao i ženke drugih vrsta pataka je neuglednijih boja koje se kreću od smeđe sa tamno žućkastim pjegama do boja koje ih dobro prikrivaju u prirodnom ambijentu kao što su maskirne boje. Donja strana tijela im je svjetlije boje. Oba spola imaju sjajno zeleno – crno zrcalo na krilima dok su im noge sive. Boja kljuna je tamnija sivo-crnkasta i izraženija u mužjaka nego u ženke. Kržulje žive također u jatima čija je brojnost manja, pa tako njihovo jato može brojiti do nekoliko stotina ptica. U jatima lete kratkim i brzim zamasima krila, gusto zbijene jedna do druge. Preko dana gotovo su neprimjetne, skrivajući se u vodenoj vegetaciji kao što su šaš ili trska. Sa zalaskom sunca postaju aktivnije radi hranjenja koje se odvija nastupom večeri ili noću. Hrane se kao i ostale vrste pataka biljnom i životinjskom hranom.

Patka žviždara (*Anas penelope* L.) – najmanje zabirnjavajuća

Ova patka naraste do veličine od 41 do 51 cm, raspon krila kreće joj se između 75 i 86 cm, a teži 500 do 900 g. Spolove obilježava značajan spolni dimorfizam. Perje mužjaka je uz tijelo sivkasto. Trbušni dio je bjelkast do bež. Na krilima imaju bijelu prugu. Karakteristična im je smeđa glava s bijelom pjegom na čelu koja se produžava do početka kljuna. Vrh zelenkasto - plavkastog kljuna je crn. Suprotno tome, ženka je neupadljive smeđkaste boje. Noge oba spola su sivosmeđe do gotovo crne boje. Zviždare su aktivne danju, u sumrak i noću. Noću izvrsno vide, jer im stražnja strana oka sadrži reflektirajuću tvar. Na taj način do očnog živca svjetlo stiže dva puta. Ove patke su vrlo druželjubive i uvijek ih se može sresti u većim grupama. Spolnu zrelost dostižu u dobi od oko dvije godine. Parovi se nalaze obično odmah nakon zime. Vrijeme gniježđenja se proteže od svibnja do lipnja. Gnijezda grade na tlu pod zaštitom bilja uz obalu i oblažu ga paperjem. Ženka polaže najčešće pet do devet jaja dugih gotovo 50 mm. Ležanje na jajima traje oko 24 dana. Mladunci su potrkusci i vrlo brzo nakon valjenja slijede majku u vodu. Letjeti mogu u dobi od oko 45 dana.

Lisasta guska (*Anser albifrons* Scopoli.) – najmanje zabirnjavajuća

Lisasta guska živi u zoni euroazijske tundre, na krajnjem sjeveru Rusije, manja je od glogovnjače, a na to ukazuje dužina tijela koja joj je 65-78 cm, sa rasponom krila 130-165 cm. Trbuh joj je išaran crnim prugama, a lice bijelo. Za razliku od nekih gusaka, lisasta nema žuti prsten oko oka. Za razliku od većine životinja, kod nje je karakteristična briga o mladima tj. period brige koji traje čak i nekoliko godina. U nekim trenucima je moguće da bake i djedovi vode brigu o mladima. Hrani se sjemenjem trava, pase travu, jede sitne vodene životinje i biljke, a naročito voli djetelinu.

Razmnožavanje: gnijezdi se na zemlji, na malim otocima, ili na obali kraj vode. Gnijezdo gradi od komadića bilja i oblaže ga lišćem i obiljem paperja. Gnijezdi se u lipnju, a snese 6 - 10 prljavobijelih jaja na kojima ženka sjedi od 28 - 29 dana. U početku o mladim guščićima brinu se i mužjak i ženka ali ih mužjak uskoro napušta. Lisasta guska koja dolazi u naše krajeve u razdoblju seobe pipada takozvanoj panonskoj subasocijaciji (Mađarska, sjeverna Španjolska, Albanija, sjeverna Grčka). Najjači jesenji prijelaz je obično od listopada do kraja studenog i kasnije, prema jugu. Povratak je krajem veljače i početkom ožujka. Jata se sastoje od obitelji. Velika jata se okupljaju na noćenje, a razdvajaju se u manje grupe preko dana. Hrani se preko cijelog dana, a ponekad i noću, kada je mjesečina. Kao znak pred polijetanje služi bočno mahanje glavom, ponekad i lupanje krilima.

Siva guska (*Anser anser* L.) – osjetljiva

Siva guska je najveća i najglomaznija guska porodice *Anser*. Ima okruglo, pozamašno tijelo, debeli, dugi vrat i veliku glavu i kljun. Noge i stopala su ružičasta, a kljun je narandžast. Dugačka je od 74 – 91 cm, duljina krila je 41 – 48 cm. Rep je dugačak 6,2 do 6,9 cm, a kljun 6,4 do 6,9 cm. Teži 2,16 do 4,56 kg, s prosječnom težinom od oko 3,3 kg. Širina krila je 147 – 180 cm. Mužjaci su obično veći od ženki, a spolni dimorfizam je izraženiji kod istočne podvrste *rubirostris*, koja je u prosjeku veća od svih ostalih podvrsta. Siva guska (*Anser anser*) je ptica koja je rasprostranjena na Starom kontinentu. To je tipična vrsta porodice *Anser*. Ova vrsta je predak pripitomljene domaće guske u Evropi i Sjevernoj Americi.

U znanosti, siva guska je poznata kao ptica, koju je etolog Konrad Lorenz izvorno proučavao prilikom izučavanja pojma impregnacije (specifična veza koja nastaje između ženke i njenog mladunca tijekom prvih nekoliko sati (a možda i minuta) nakon što se izvali. Tako ženka može razlikovati svoje mladunče među većim brojem drugih).

Čaplja danguba (*Ardea purpurea* L.) - ugrožena

Dosta je velika ptica. Visoka je 80-90 cm, duga je otprilike isto toliko. Teška je 0.5-1.3 kg, a raspon krila joj je 120-150 cm. Nešto je manja od sive čaplje, od koje se razlikuje po svom crvenkastosmeđem perju, i, kod odraslih, tamnije sivim leđima. Čelo i gornji dio glave zajedno s ukrasnim perima je crno, kao i prsa i trbuh, a tamniji su i dijelovi ramena i dijelovi prsa. Crne pruge se pružaju od kljuna, ispod lica do prsa, a perje vrata i dijelovi lica su kestenjastosmeđi. Ima uži žuti kljun, koji je kod odraslih svjetliji za vrijeme sezone parenja. Purpurno-crvene nijanse na perju teško se vide s daljine, kada izgleda nešto tamnija od sive čaplje. U letu, naprijed uperen zavoj vrata manje je zaobljen nego kod sive čaplje, čineći oštriji luk. Glava i vrat su uži i vijugaviji. Prsti su duži, stražnji prst strši u letu. Leđa i krila su plavosiva. Stopala su joj veća nego u sive čaplje. Hranu nalazi u plitkoj vodi. Hrani se malim ribama, žabama, kukcima, malim sisavcima, gmazovima i pticama. Često nepomično čeka plijen ili polako lovi pretraživanjem. Zauzima pozu za skrivanje kao bukavac. Spor je letač, dok leti vrat joj je uvučen. Dugi vrat za vrijeme leta izgleda zmijoliko, poprima oblik slova S. Poziv je glasno graktanje *kek*. Gnijezdi se u tršćaku i vrbovoj šikari. Nakon ritualnog sparivanja koje je slično sivoj čaplji, par zasniva gnijezdo jednostavne građe izgrađeno od vlati šaš a, trstike i sličnih materijala iz okoliša. U gnijezdu se nađe 4 do 5 plavozelenih jaja. Inkubacija traje 25-30 dana. Mladi napuštaju gnijezdo za 7-8 tjedana. Roditelji su brižni i redovito ih hrane i štite od prejakog sunca i neprijatelja.

Patka glavata (*Aythya ferina* L.) – najmanje zabrinjavajuća

Tijelo patke glavate je zbijeno i čvrste građe. Odrasle jedinke dostignu dužinu oko 75 cm, a težina im se kreće od 0,8 do 1,3 kilograma. U mužjaka glava i vrat su sjajno kestenjasto-crvenkaste boje, prsa su tamna, a ostali dio tijela je svjetlo sive boje. Kljun je tamno sive boje s širokom plavkastom poprečnom prugom po sredini koja je dobro vidljiva u odraslih mužjaka. Ženke su smeđe do sivih nijansi pri čemu sprijeda prevladava smeđa boja perja, a stražnji dio tijela je sivo smeđe boje. Umjesto zrcala na krilima, oba spola imaju krilnu svijetlo sivu prugu na temelju koje ih možemo prepoznati. Zbog izraženog socijalnog nagona ove patke se udružuju u manja jata (oko dvadesetak jedinki u jatu). Ova manja jata se zimi ujedinjuju u veća jata čiji broj premašuje i nekoliko stotina pataka. Kako spadaju u skupinu pataka ronilica obično se zadržavaju uz veće stajačice i jezera sa dubljom vodom preko 1,5 metara, jer hranu traže ronjenjem. Patka glavata razmnožava se u proljetnim mjesecima, a ženka se gnijezdi u svibnju. Mali pačići dolaze na svijet tijekom lipnja i srpnja. U Hrvatskoj ovo je najbrojnija i najrasprostranjenija patka ronilica i lovna je patka u našoj zemlji.

Patka njorka (*Aythya nyroca* L.) – gotovo ugrožena

Prirodna staništa su joj močvare i jezera oko metar ili malo više dubine, naša je brojna gnjezdarica močvarnih područja. Gnijezdi se u južnoj i istočnoj Europi, te južnoj i zapadnoj Aziji. Djelomično je selica. Odrasli mužjak je kestenjaste boje sa tamnijim leđima i žutim očima. Čisto bijelo perje ispod repa je razlikuje od donekle slične krunaste patke. Ženka je slična, ali bljeđa, sa tamnim okom. Vrlo je društvena, zimi formira velika jata. Hranu nalazi ronjenjem. Hrani se vodenim biljkama, mekušcima, vodenim kukcima i malim ribama. Gnijezdi u gustim tršćacima i drugoj vodenoj vegetaciji, a gnijezda gradi na tlu blizu vode ili iznad vode na plutajućim platformama. U gnijezdu obično ima 6 – 12 jaja. Mužjak nakon parenja napušta ženku koja sama inkubira jaja i brine se o mladuncima. Mladunci su potrkusi te ubrzo napuštaju gnijezdo i zajedno sa ženkom traže hranu. Hrane se biljnom hranom, uglavnom sjemenkama vodenog bilja te raznim beskralježnjacima i sitnim ribama. Patke njorke se često mogu vidjeti kako zaranjaju i traže hranu ispod površine vode, što ne čudi obzirom da pripadaju u grupu patki ronilica.

Ćukavica (*Burhinus oedicnemus* L.) – ugrožena

Druževne su, izvan sezone gniježđenja žive u jatima. U sumrak se često skupljaju, čak i za vrijeme gniježđenja, uključujući gniježdeće parove, na zajedničko hranjenje i različite druževne aktivnosti. Monogamne su, veze su vjerojatno doživotne. U pologu su obično 2 jaja, inkubacija traje 24-26 dana. Ptici su sposobni za let nakon 36-42 dana, a malo zatim postaju i samostalni. Obitavaju na raznolikim otvorenim, suhim, golim ili slabo obraslim staništima: niski suhi travnjaci, kamenjarski pašnjaci, goli kamenjari, pješčare, vrištine, pješčani ili šljunkoviti otočići, sprudovi i isušene muljevite, šljunkovite ili pješčane obale rijeka, suhe poljodjelske površine, rubovi pustinja i sl. Pretežito se hrane kopnenim beskralješnjacima, najčešće kukcima, sitnim sisavcima (voluharicama), sitnim gušterima, vodozemcima, jajima ptica koje se gnijezde na tlu. Povremeno jedu i sjemenke ili izdanke. Hrane se pretežito u sumrak i noću, samotno, u parovima ili u malim skupinama do 6 ptica.

Velika bijela čaplja (*Casmerodius albus* L.) – ugrožena

Velika, elegantna, potpuno bijela čaplja koju u našim krajevima češće opažamo zimi nego ljeti. Visoka je oko 100 cm, s rasponom krila do 170 cm. Zanimljiv je podatak da ova velika ptica teži svega nešto više od 1 kg (700 – 1500 g)! Koža lica je zelenkasta, a kljun žut (izvan sezone gniježđenja) ili crnkast sa žutom osnovom (za vrijeme gniježđenja, kada čaplju krase i dugačko svadbeno perje). Noge i stopala su tamni. Let je spor, a vrat za vrijeme leta uvučen. Mužjaci su nešto veći od ženki, no spolove je jako teško razlikovati. Od naizgled sličnih vrsta kod nas je prisutna i mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*), koja se od velike bijele čaplje razlikuje veličinom, potpuno crnim kljunom i upadljivo žutim stopalima. Velika bijela čaplja gnijezdi se u manjim kolonijama, od travnja do srpnja (najčešće u svibnju) i to na većim močvarama, rijekama i jezerima čije su obale obrasle vegetacijom. Kolonije mogu biti istovrsne ili u sastavu drugih mješovitih kolonija (npr. s drugim čapljama). Gnijezdo, široko oko 1 m, gradi u prostranim tršćacima ili na niskom drveću i grmlju. Ženka polaže najčešće 3-5 jaja na kojima oko 25 dana sjede oba roditelja i oba se brinu za mlade čučavce. Među mladima je zabilježen visok stupanj agresije starijih ptica prema najmlađem, pri čemu najmlađi često smrtno strada. Nakon 20 dana mladi počinju izlaziti iz gnijezda i zadržavati se u njegovoj blizini, a gnijezdo napuštaju za 42 – 60 dana. Često obitelji ostaju zajedno i nakon što mladi postanu sposobni za let, obično sve do jesenje selidbe. Velika bijela čaplja društvena je tokom cijele godine. Hrani se ribom, vodozemcima (žabama), malim sisavcima, manjim pticama, gmazovima i kukcima. Hranu nalazi u plićacima riječnih obala, riječnim rukavcima, močvarama, kanalima itd. Opaziti ćemo je i u poljima i na travnjacima gdje lovi glodavce, osobito u zimskim mjesecima. Dok lovi, stoji nepomično i čeka da joj se plijen sam približi, ili mu se, sporo gacajući po plićaku, sama primiče i hvata ga kljunom. Plijen guta cijeli. Hrani se sama ili u jatima, najčešće rano ujutro ili predvečer, iako je aktivna tokom čitavog dana. Velika bijela čaplja na globalnoj je razini vrlo uspješna i široko rasprostranjena vrsta koju nalazimo na gotovo svim kontinentima.

Kulik sljepčić (*Charadrius dubius* L.) – gotovo ugrožena

Kulik sljepčić je mala ptica pješčano smeđih leđa, bijelog trbuha i svijetlo-smeđih nogu. Oko vrata ima crnu ogrlicu, a na glavi crno bijelu masku te žuti prsten oko očiju. Hrani se hranom životinjskog porijekla, prvenstveno kukcima, paucima, slatkovodnim račićima, crvima i puževima. Gnijezdi na tlu, uobičajeno na šljunčanim, pješčanim ili muljevitim sprudovima s vrlo malo ili bez vegetacije, stoga je odličan indikator slobodno tekućih vodotoka na kojima su hidro morfološki procesi meandriranja neometani regulacijskim građevinama. Može gnijezditi i na umjetnim staništima, poput šljunčara ili ribnjaka. Gnijezdi u Europi, Aziji i sjevernoj Africi. Europske populacije su većinom selice, koje zimuju u tropskim dijelovima Afrike.

Bijela roda (*Ciconia ciconia* L.) – najmanje zabrinjavajuća

Bijela roda je ptica iz porodice roda (*Ciconiidae*) koja ima dug i crven kljun. Dugačak vrat i duge, crvene i tanke noge. Perje joj je bijele boje, a na krilima se nalazi nešto duže i crno perje. Ženka i mužjak ne razlikuju se s obojenošću. Staništa su joj područja uz močvare, poplavne livade i vlažne šume. Let joj je spor. Glasa se klepetanjem. Hrani se različitim malim životinjama, kao što su kukci te svime onim što može uloviti. U travnju ili svibnju savija veliko gnijezdo, u krošnji stabla ili na krovovima kuća. Najčešće ima pet jaja. Oba roditelja sjede na jajima i brinu se o mladima. Živi u srednjoj i istočnoj Europi. Bijela roda je strogo zaštićena kao i crna roda. Selica je. U Hrvatskoj gnijezdi 1500 parova ove vrste u kontinentalnom dijelu zemlje u selima dolina rijeka Drave, Save i Dunava. Ova vrsta ptice gradi jedno od najvećih i najtežih gnijezda u ptičjem svijetu: višegodišnje gnijezdo veliko je 180 x 180 x 80 cm, a može težiti preko 1 tone.

Crna roda (*Ciconia nigra* L.) – osjetljiva

Crna roda nešto je manja od svoje srodnice bijele rode. Muške i ženske jedinke su crne, bijelog trbuha i purpurno sjajnog vratnog perja. Kljun i noge su tamnocrveni. Kljun ovih roda je dugačak i kod ženki ravan, dok se kljun mužjaka čini neznatno savijen uvis. Na svojim dugim nogama ima plivače kožice. Crna roda živi u vlažnim bjelogoričnim i mješovitim šumama. Vrlo je plašljiva selica i živi daleko od naseljenih mjesta. Hrani se žabama, ribama, vodenim kukcima i sitnim sisavcima. Gnijezdo od granja pravi u krošnjama drveća. Monogamna je vrsta. Može živjeti i preko 50 godina. Ženka snese oko 5 jaja a inkubacija traje 28 – 30 dana. Mužjak i ženka naizmjenično sjede na jajima. Mladi su čučavci i spolno zreli tek sa 2 – 3 godine. Prilično je rijetka vrsta.

Crna roda je uz bijelu, jedina vrsta iz porodice roda (*Ciconiidae*) koja se gnijezdi u Europi.

Crna žuna (*Dryocopus martius* L.) – najmanje zabrinjavajuća

Daleko najveća i najprepoznatljivija djetlovka u Hrvatskoj. Crne je boje, sa crvenim tjemenom (ženka ima manje crvenog, samo na zatiljku). Crna žuna ovisi o starim šumama ili prisutnosti velikih starih stabala za gniježđenje i hranjenje. Hrane se uglavnom mravima (ličinke, kukuljice i odraslim jedinkama) te šumskim kornjašima. Monogamne su, vezanost para traje tijekom sezone gniježđenja, a izvan sezone gniježđenja su samotne. Veličina teritorija je između 300 ha i 1000 ha, a tijekom zime sklone su skitnji. Crna žuna je ključna vrsta u europskim šumama jer je jedina vrsta ptice koja radi velike rupe za gniježđenje koje kasnije (sekundarno) koriste druge dupljašice. Razdoblje gniježđenja traje od travnja do srpnja, u duplji koju izdubi u visokom stablu na visini od 4 – 25 metara. Duplja je duboka do 60 cm, promjera oko 11 cm. U nju polaže 4 – 6 jaja na kojima leži 12 – 14 dana. Hrani se ličinkama i odraslim mravima te kornjašima koji žive u kori drveća. Njih vješto vadi dugačkim ljepljivim jezikom koji je na vrhu opskrbljen rožnatim izdancima. Hrani se i na tlu, skakućući po trulim trupcima koje otvara udarcima velikog snažnog kljuna.

Mala bijela čaplja (*Ergetta garzetta* L.) – osjetljiva

Odrasla jedinka duga je 55-65 cm, s rasponom krila 88-106 cm. Teška je 350-550 grama. Cijelo perje je bijelo. Ima duge crne noge s žutim stopalima i tanki crni kljun. Za vrijeme sezone parenja na potiljku ima dva duga pera na potiljku i providno perje na leđima. Gola koža između kljuna i očiju postaje crvena ili plava. Mlade ptice nalikuju odraslima izvan sezone parenja, ali su im noge i stopala blijeđe boje. Podvrsta *E. g. garzetta* ima žute noge i sivkastozelenu kožu između kljuna i očiju, dok *E. g. nigripes* ima žutu kožu između očiju i kljuna, te crnkasta stopala.

Mala bijela čaplja u Hrvatskoj se gnijezdi u močvarama i ribnjacima u nizinama Save i Drave. U priobalju se ne gnijezdi od sredine 20. stoljeća. Zbog malog broja gnijezdećih parova u kontinentalnom dijelu (180-500), njezina je populacija osjetljiva. Male bijele čaplje su društvene ptice i najčešće se gnijezde u mješovitim kolonijama s ostalim čapljama. Gnijezda grade na nižim položajima od sive čaplje i gaka jer je vertikalni raspored gnijezda čaplja povezan s veličinom tijela: krupnije vrste zauzimaju više položaje. Ovu se vrstu češće od ostalih čaplji može vidjeti u slanim obalnim plićacima. Najbrojnije su u vrijeme disperzije i jesenske migracije, a zimuju na Sredozemlju ili u Africi. U našem priobalju zimuje u malom broju jer ono na sjevernom rubu zimovališta ove vrste. Male bijele čaplje hrane se sitnom ribom, vodozemcima i beskralješnjacima ulovljenima u plitkoj vodi.

Mali sokol (*Falco columbarius* L.) – osjetljiva gnijezdeća populacija, nedovoljno poznata preletinička populacija

Mali sokol je ptica grabljivica velika od 24 do 33 cm s rasponom krila od 53 do 69 cm. Mužjaci su teški većinom 165 g, a ženke oko 230 g. Mužjak ima plavo-siva krila i leđa i trbuh crvenkasto-narančaste boje. Ženka ima tamnosmeđa leđa i krila i svjetliji trbuh. Ima dugo tijelo s glavom na kojoj se nalaze oči kojima odlično vidi, oštar kljun, a odrasle ptice imaju i tamnu prugu oko očiju. Ima kratke noge s kandžama te dugi rep.

Šljuka kokošica (*Gallinago galinago* L.) – kritično ugrožena

Šljuka kokošica ne razlikuje se previše od šumske šljuke. Gnijezda pravi po močvarama, vlažnim livadama i šikarama. Ova ptica ima najduži kljun u odnosu na glavu, ali je znatno sitnija od šumske šljuke. Tijelo joj je dugačko tek 25-27 cm. Odozgo je crveno-crno-smeđe boje sa žutim prugama, a na glavi ima svjetle uzdužne pruge. Rep joj je narančast s uskom bijelom prugom na kraju. U letu joj se posebno ističe stražnji bijeli rub krila.

Crnogrli plijenor (*Gavia arctica* L.) – najmanje zabrinjavajuća

Odrasla gnijezdeća jedinka velika je 63-75 centimetara u dužinu, s rasponom krila 100-122 centimetra. Ima sivu glavu, crno grlo, bijele donje dijelove i kockasti crno-bijeli plašt. Izvan sezone parenja sivlje je boje i ima bijelu bradu i prednji dio vrata. Kljun je sive ili bijelkaste boje i u obliku je bodeža. Za vrijeme i izvan sezone parenja na bokovima ima bijele mrlje po kojima se razlikuje od svih vrsta plijenora, posebno od pacifičkog plijenora.

Crvenogrli plijenor (*Gavia stellata* L.)

Crvenogrli plijenor je najmanja i najlakša vrsta plijenora. Dug je 55-67 cm, a raspon krila mu je 91-110 cm. Mužjaci ženke imaju sličan izgled, samo su mužjaci nešto teži i veći od ženki. Mužjaci u prosjeku teže 1730 grama, a ženke 1480 grama. Kao i svi plijenori, ima dugo tijelo i kratak vrat, te su mu noge smještene iza sredine tijela, zbog čega nije sposoban normalno hodati na kopnu. Ne može stajati uspravno dulje vrijeme, nego se pritom naslanja na prsa. Nogama ne može hodati, nego se kreće kratkim, žabolikim skokovima koji su vrlo naporni i omogućuju prelaženje samo kratkih razdaljina. Kljun je tanak, ravan i oštar. Ljeti je crne boje, a zimi blijedosive. Glava je siva, kao i jedna strana vrata. Leđa su tamna i prošarana su smeđim prugama.

Orao štekavac (*Haliaeetus albicilla* L.) – osjetljiva

Orao štekavac ili bjelorepan spada u red ptica grabežljivica, u porodicu orlova. Najveći je orao u Europi i najveći grabežljivac među orlovima. Na žalost spada u ugrožene vrste i zakonom je zaštićen. Stručnjaci procjenjuju da u Hrvatskoj živi oko 150 parova. Orao štekavac obično se zadržava uz jezera, rijeke i obalna područja gdje je obilje ribe. Orao štekavac je velika i snažno građena ptica. Zahvaljujući rasponu krila od 2 pa čak do 2.5 metra satima može jedriti na uzgonu toplijeg zraka. Pri tome je vršno perje na krilima rašireno, glava i vrat istegnuti su prema naprijed, a odostraga je kratki klinasti rep. Ženke su obično nešto veće od mužjaka. Dužina tijela od kljuna do repa iznosi između 70 i 90 cm, no obzirom na svoju veličinu, orao štekavac je zapravo vrlo lagan. Težak je u prosjeku 6 kg. Hrani se uglavnom ribama, pticama močvaricama kao što su patke, gnjurci i čaplje, manjim sisavcima, kornjačama i zmijama. Njegovo najubojitije oružje nije kljun, već oštre kandže na nogama. Njima može ugrabiti plijen i odnijeti ga u gnijezdo ili neko mirnije mjesto. Bjelorepi štekavci žive u paru cijeli život. Povezanost učvršćuju čestim letovima i zajedničkim obrušavanjima. Gnijezde se u blizini rijeka, jezera ili ribnjaka. Zajedno grade vrlo veliko gnijezdo visoko u krošnjama hrasta ili jasena. Orao štekavac ima samo jedno leglo godišnje. Ženka leže 3-5 jaja već početkom godine. Mladi se izvale nakon 40 dana. Iako se o mladuncima brinu oba roditelja više tjedana, visok postotak ne preživi prvu godinu života. Mladog štekavca prepoznamo po tamnijem kljunu, tamnijoj boji perja i bez karakterističnog bijelog repa. Mladunci s pet godina starosti dobivaju potpunu obojenost kao odrasle jединke. Tada će pronaći životnog partnera i sagraditi prvo gnijezdo. Štekavac se nalazi na vrhu hranidbenog lanca i nema prirodnih neprijatelja. Životni vijek orla štekavca je oko 36 godina. Na žalost stvarni životni vijek je dosta kraći. U zatočeništvu žive duže, ali rijetko imaju potomstvo. Oko 15 % populacije ove predivne ptice gnijezdi se na području Lonjskog polja. U Europi njihov broj je znatno smanjen te je doveden na rub istrebljenja.

Čapljica voljak (*Ixobrychus minutus* L.) – najmanje zabrinjavajuća

To je vrlo mali bukavac; veličine je 25-36 cm, 40-58 cm raspon krila i težine 59-150 g. Spada među najmanje vrste čaplji. Ima kratki vrat, dugački šalter i podvodne kosti. Muška leđa i kruna su crni, a krila su crna s velikim bijelim perom na svakom krilu. Ženka ima smeđa leđa i sijajno smeđa krilna pera.

Mala šljuka (*Lymnocyptes minima* L.) – osjetljiva zimujuća populacija, nedovoljno poznata preletnička populacija

Ovo je ptica selica koja se gnijezdi u sjevernoj, srednjoj i istočnoj Europi, a osobito u Sibiru. U Hrvatskoj je rasprostranjenost male šljuke samo za vrijeme selidbe i zimovanja i to na vlažnim (močvarnim) staništima, te u priobalju i otocima. Mala šljuka je slična izgledom šljuki kokošici, ali je mnogo manja, sa vidljivo kraćim kljunom i jednolično tamnim repom. Leti sporije i manje krivuda. Gnijezdi se pod vodom natopljenim cretovima, vlažnim livadama te na močvarama u tundri i tajgi. Za selidbe i zimovanja borave po muljevitim rubovima lokava, obalama potoka, rijeka i jezera, močvarama, cretovima, poplavnim površinama, vlažnim livadama i sl. Samotne su, čak i kad su u rahlim skupinama ptice se ponašaju neovisno i rijetko polijeću zajedno. Gnijezde se samotni parovi i to u niskom bilju, u niskom grmlju, često na malo izdignutim grebenima ili humcima okruženim vodom. Gnijezdo vjerojatno grade oba partnera. U pologu su obično 4 jaja, na jajima leži ženka. Inkubacija traje 24 dana. Pretežno se hrane kukcima i njihovim ličinkama, mekušcima, kolutićavcima i biljkama (uglavnom sjemenkama). Hranu skupljaju kljunom s površine tla ili zabadanjem kljuna u meko tlo. Najaktivnije su noću i u sumrak.

Ševa krunica (*Lullula arborea* L.) – najmanje zabrinjavajuća

Ima upadljivo kratak rep i krila, što joj daje gotovo šišmišoliki letni obris. Ističu se žutosmeđe nadočne pruge, crnobijela šara na prednjem rubu krila, rep s bijelim vrhom te malena kukma. Stanište su joj otvoreni predjeli sa raštrkanim drvećem, rubovi šuma, proplanci, planinske livade.

Veliki ronac (*Mergus merganser* L.) – kritično ugrožena

Najveći od 7 vrsta ronaca koji se hrane ribom koju hvataju zaranjajući. Ima nazubljen kljun pogodan za lov. Ženka je po leđima siva, a mužjak crn. Kao i ostali ronci može se prepoznati po čupercima perja koje mu strši sa stražnje strane glave. Leti brzinom od 100 km/h.

Patka gogoljica (*Netta rufina* Pallas) – osjetljiva

Patka gogoljica duga je 45-55 cm, a teška je od 800 do 1500 grama. Ima raspon krila 90 cm. Perje kod mužjaka je vrlo karakteristično, crvenkastosmeđe je boje, guste glave i jarkocrvenog kljuna. Oči su crvene. Prsa i trbuh su crni, dok su bokovi bijele boje. Leđa i krila su smeđe boje. Ženka ima smeđe perje. Bokovi i vrat nešto su svjetliji od leđa. Gornji dio glave je tamnosmeđ. Obrazi su svijetlosivi. Mužjaci se najviše mogu čuti za vrijeme sezone parenja. Patka gogoljica spolno je zrela nakon godinu dana starosti. Udvaranje počinje u jesen i najviše se odvija u zimskim mjesecima. Udvaranje se najčešće odvija u popodnevnim satima. Gniježđenje počinje sredinom travnja. Izgradnja gnijezda može potrajati nekoliko tjedana. Gnijezdo se gradi u blizini obale na području vegetacije. Sastavljeno je od suhih biljnih dijelova. Ženka polaže šest do dvanaest kremastobijelih do blijedozelenih jaja. Jednom prilikom, u gnijezdu je pronađeno čak 21 jaje. Ali, najvjerojatnije su tu položena i jaja nekih drugih pataka. Često se događa da ove patke nemaju gdje smjestiti svoja jaja, pa ih smjeste u gnijezda drugih pataka. Inkubacija započinje polaganjem pretposljednog ili posljednjeg jajeta. U inkubaciji mužjak nema nikakvu ulogu. Ženka inkubira jaja 26 dana. Mužjak stoji u blizini gnijezda, ali preuzima brigu za gnijezdo izvan inkubacije. Takvo ponašanje nije često kod pataka. Pačiči opernate za 45-50 dana

Bukoč (*Pandion haliaetus* L.) – regionalno izumrla vrsta

Orao ribič, ptica grabljivica iz reda sokolovki (*Falconidae*). Tijelo mu je dugo do 60 cm. Odozgo tamnosmeđ, odozdo bjeličasto-žut; glave je bijele s crnom prugom preko očiju. Živi u šumskim područjima uz jezera i rijeke, hrani se isključivo ribom, nanosi velike štete ribnjacima.

Škanjac osaš (*Pernis apivorus* L.) – gotovo ugrožena

Ptica grabljivica iz porodice jastrebova (Accipitridae) koja ne pripada u škanjce nego potporodici *Perninae* ili osaše. Selica je, zimuje u Africi, južno od Sahare. U Hrvatskoj je za gniježdenja najbrojniji u šumskim područjima panonske Hrvatske. Škanjac osaš naseljava šume bogate proplancima. Često je u mješovitom, mozaičnom krajoliku. Hrani se saćima, odnosno ličinkama i kukuljicama opnokrilaca, manje se hrani drugim kukcima, vodozemcima, gmazovima, sitnim sisavcima i dr. Gnijezdo grade na granama velikog drveća, na jajima leže i o ptićima se brinu oba roditelja. U pologu su obično 2 jaja. Inkubacija traje 30-35 dana, ptići su sposobni za let nakon 75-100 dana. Živi sam ili u paru. Za selidbe su samotni ili u rahlim jatima. Monogamni su, veze traju najmanje jednu sezonu. Vrsta se razlikuje od škanjca (*Buteo buteo*) po dužim i užim krilima (raspon krila 135-150 cm) te po dužem vratu i manjoj "golubolikoj" glavi te manjem kljunu. Bitna karakteristična razlika od ostalih jednako velikih smeđih grabljivica je svjetliji rep koji ima tri tamnije trake (dvije na osnovi, a jedna pri vrhu) kao i tri tamnije pruge preko svjetlijeg potkrilja. Ima više glasanja, a ljetni zov mu je nešto viši od škanjčevog. Smatra se da je na našem području prisutan samo tijekom ljeta kao selica gnjezdarica.

Siva žuna (*Picus canus* Gmelin) – najmanje zabrinjavajuća

Siva žuna živi u Euroaziji, Sibiru, istočnoj Aziji, tropskim dijelovima jugoistočne Azije i na otoku Sumatra, najčešće u svijetlim listopadnim i mješovitim šumama. Slična je poznatijoj zelenoj žuni, ali je sitnija i razlikuje se po slabije izraženoj pruzi nalik na brk na kljunu i kratkoj crvenoj kruni mužjaka na glavi. Siva žuna je stanarica, duga 25 do 28 cm, a teška 130 do 180 g. Glava je siva, a kod korijena kljuna ima prugu nalik na crne brkove, a mužjak ima crvenu krunu. Siva žuna ima kraći vrat, tanji knjun i okruglastiju glavu nego zelena žuna, a njihovo perje je slično. Na gornjem dijelu tijela je zelene boje, blijedosiva na donjim dijelovima tijela, a na zadnjem žute boje. U šupljinama starog listopadnog drveća siva žuna radi gnijezdo. Gnijezdi se od travnja do lipnja. Ženka snese 5 do 10 sjajnih bijelih jaja, na kojima naizmjenično leži sa mužjakom oko 18 dana. Ptići ostaju u gnijezdu 23 do 27 dana. U toku ljeta, siva žuna se hrani crvima, mravima, larvama insekata i drugim insektima. Zimi se hrani sjemenkama, a ponekad posjećuje i vrtove, posebno ako joj se ponudi mnogo hrane.

Žličarka (*Platalea leucorodia* L.) – ugrožena

Može doseći duljinu do 1 m i težiti oko 1-1,2 kg. Raspon krila je 115-135 cm. Uglavnom je bijele boje, dok su kljun i noge crni. Gnijezdi se u južnoj Europi, rjeđe u u zapadnoj Europi, a također i u Aziji i Sjevernoj Africi. Čaplje žličarke iz Europe zimuju u srednjoj i istočnoj Africi, a azijske u Indiji i Kini. Živi u vlažnim područjima u kolonijama od 6 do 160 ptica. Odgovaraju joj slatkovodna staništa, područja slane vode i rijeke.

Hrani se malim ribama, žabama, ličinkama kukaca, rakovima, a ponekad i vodenim biljkama. Gnijezde se u šašu, grmlju i u gnijezdima nisko nad vodom. Obično ima tri do šest jaja, koja paze oba roditelja od 21 do 25 dana. Mladunce paze i hrane također oba roditelja.

Ima tri podvrste: *Platalea leucorodia leucorodia* kao najčešća povrsta, *Platalea leucorodia balsaci* u Mauretaniji i *Platalea leucorodia archeri*. na obalama Crvenog mora i Somalije.

U Hrvatskoj se gnijezde u Krapjem Đolu kraj rijeke Save i na nekim ribnjacima u Slavoniji. S ukupnom populacijom manjom od 200 parova, žličarka je jedna od najugroženijih vrsta ptica močvarica na području Republike Hrvatske i zato je zaštićena Zakonom o zaštiti prirode.

Bregunica (*Riparia riparia* L.) – osjetljiva

Vrsta ptica selica iz porodice lastavica (*Hirundinidae*). Duga 12 cm, odozgo smeđa, odozdo bijela sa smeđom prugom preko prsiju, rep je rašljast. Rasprostranjena je u čitavoj Europi osim najsjevernijih predjela, hrani se kukcima. Gnijezdi se kopajući dugačke robove u strmim zemljanim riječnim obalama.

Siva grmuša (*Sylvia borin* Boddaert.) – najmanje zabrinjavajuća

Dužine je 13–15 cm. Rasprostranjena je u većem dijelu Europe. Izrazita je selica. Zimu provodi u podsaharskoj Africi. Naseljava otvorena šumska staništa, zarasle parkove, voćnjake, vrtove i živice sa starijim stablima. Gnijezda gradi u grmlju, na maloj visini. Hrani se beskralješnjacim (pretežno insekti i njihove larve) i bobičastim plodovima (kupina i sl).

Pjegava grmuša (*Sylvia nisoria* Bechstein) – najmanje zabrinjavajuća

Selica je koja zimuje u istočnim dijelovima Afrike. Dužine tijela 15,5 do 17 cm, težine od 22 – 36 grama. Odozgo je uglavnom siva, dok je odozdo bjelakste boje. Odrasli mužjaci su tamnosive boje s gornje strane sa bijelim vrhovima na pokrovnim krilnim perima i repnom perju. Ženka je slična mužjaku ali je nešto svjetlija, mlade ptice su sivo-smeđe odozgo i svjetlije odozdo. Oko joj ima žute zjenice kod odraslih i tamne kod mladih ptica, noge su joj krupne, sivo-smeđe. Progasta grmuša je ptica otvorenih površina sa grmljem za gniježđenje. Gnijezdo gradi u niskom grmlju ili kupini, ženka polaže 3 do 7 jaja. Hrani se većinom insektima ali također uzima i bobice i drugo menkano voće.

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2018./ 31. 03. 2019.	jelen obični	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0
	srna obična	1	1	2	2	1	2	1	-	5	5	10
	svinja divlja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI													
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ	
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž		
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž				
grla											11	12	13
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
01. 04. 2019./ 31. 03. 2020.	jelen obični												
	srna obična												
	svinja divlja												

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
1	2	grla										13
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
01. 04. 2020./ 31. 03. 2021.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2021./ 31. 03. 2022.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2022./ 31. 03. 2023.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2023./ 31. 03. 2024.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2024./ 31. 03. 2025.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2025./ 31. 03. 2026.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2026./ 31. 03. 2027.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2027./ 31. 03. 2028.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2018./ 31. 03. 2019.							
	jazavac			1	2	3	
	kuna bijelica			10	10	20	
	kuna zlatica			10	10	20	
	dabar			5	5	10	
	zec obični			10	10	20	
	lisica			5	5	10	
	čagalj			-	-	0	
	tvor			2	3	5	
	fazan			5	15	20	
	trčka skvržulja			-	-	0	
	golub divlji grivnjaš			15	15	30	
	patka divlja gluhara			15	15	30	
	vrana siva			50	50	100	
	vrana gačac			150	150	300	
	svraka			50	50	100	
	šojka kreštalica			15	15	30	

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2019. / 31. 03. 2020.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2020./ 31. 03. 2021.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2021./ 31. 03. 2022.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2022./ 31. 03. 2023.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2023./ 31. 03. 2024.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštatica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2024./ 31. 03. 2025.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2025./ 31. 03. 2026.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštatica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2026./ 31. 03. 2027.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2027. / 31. 03. 2028.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

6. MJERE ZAŠTITE DIVLJAČI

Članak 59. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači predviđa sljedeće mjere zaštite:

1. zabranu lova divljači osim izuzetaka propisanih Zakonom o lovstvu i ovim Pravilnikom;
2. provedbu preventivnih, dijagnostičkih, kurativnih i higijensko – zdravstvenih mjera radi zdravstvene zaštite divljači, ljudi i stoke;
3. spašavanje divljači od elementarnih nepogoda;
4. poduzimanje preventivnih mjera kod izvođenja poljoprivrednih i drugih radova;
5. pravilan izbor i primjenu zaštitnih sredstava u poljoprivrednoj i šumarskoj proizvodnji;
6. suzbijanje nezakonitoga lova.

Članak 49. Zakona o zaštiti životinja, Zaštita divljih životinja pronađenih izvan prirodnog staništa:

1. divlja životinja pronađena izvan prirodnog staništa smješta se u sklonište koje osigurava njezino vraćanje u prirodno stanište ako je to moguće
2. ako nije moguće vraćanje divlje životinje u prirodno stanište, životinja se prvo nudi najbližem lovoovlašteniku u skladu s posebnim propisima o lovstvu, a ako je najbliži lovoovlaštenik ne može prihvatiti nudi se zoološkom vrtu koji je opremljen za njezino primanje.
3. ako se divlja životinja ne može smjestiti u sklonište, a lovoovlaštenik ili zoološki vrt nisu životinju u mogućnosti primiti, životinja se može usmrtiti.
4. Način postupanja s divljim životinjama pronađenim izvan prirodnog staništa iz ovog članka propisuju općim aktima pravnička tijela jedinica lokalne samouprave.

Temeljem Pravilnika, navedeno se ne odnosi na strogo zaštićene vrste.

Provoditelj ovog Programa dužan je provoditi nadzor nad divljači i ostalim životinjskim vrstama. Sve propisane mjere se mogu izvršiti jedino stalnim nadzorom područja za kojeg je ovaj program izrađen, pri čemu se osobita važnost pridaje tzv. indirektnim čimbenicima opstanka divljači. Ti su čimbenici prikazani u točkama 2., 3., 4. i 5.

U slučaju da se pronađe bilo koja uginula jedinka potrebno je sukladno Pravilniku o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove načiniti Zapisnik o šteti na divljači, koji je propisan spomenutim Pravilnikom. Lešina se dostavlja u veterinarsku stanicu, a ako se sumnja na neku bolest tad je veterinarska služba dužna propisati preventivne, dijagnostičke, kurativne i higijensko - zdravstvene mjere radi zdravstvene zaštite.

7. MJERE ZA SPRJEČAVANJE ŠTETA OD DIVLJAČI

Članak 60. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači predviđa sljedeće mjere za sprječavanje štete od divljači:

1. edukaciju i suradnju s vlasnicima i korisnicima površina izvan lovišta;
2. nabavljanje kemijskih, bioloških i biotehničkih zaštitnih sredstava te njihovu besplatnu raspodjelu vlasnicima i korisnicima površina izvan lovišta na njihov zahtjev;
3. zaštitu usjeva i nasada izgonom divljači te uporabom zaštitnih sredstava i plašila, koju su dužni provoditi vlasnici i korisnici površina izvan lovišta o vlastitom trošku;
4. uklanjanje poljoprivrednih usjeva do agrotehničkog roka;
5. smanjivanje broja divljači kada zbog prevelike gustoće dolazi do gospodarski nedopustivih šteta.

Zahtjev za izradu ovog Programa je induciran počinjenim direktnim i indirektnim štetama koje čini divljač i povećanjem broja divljači u Gradu i u zoni 300 metara oko Grada Varaždina u nizini i prigorju te 200 m u brdsko-planinskom području, u kojoj prema Zakonu nije moguće ustanoviti lovište i provoditi lovne aktivnosti.

Zbog navedenih okolnosti moraju se primjeniti mjere i zahvati kojima će se smanjiti brojnost populacije problematičnih vrsta, sukladno zakonskim regulativama.

Spomenuti ćemo neke od metoda suzbijanja povećane brojnosti divljači;

- ✓ **Protjerivanje divljači i uklanjanje gnijezda** - sukladno zakonskim aktima
- ✓ **Zvučni i vizualni efekti i plašila**
- ✓ **Kemijska sredstva - repelenti**
- ✓ **Postavljanje selektivnih zamki i klopki (živolovki)**
- ✓ **Hortikulturni zahvati na arborikulturi**

Svake godine će se prema obvezi koju propisuje Program zaštite divljači za Grad Varaždin, obavljati prebrojavanje i utvrđivanje brojnog stanja svih vrsta divljači i ostalih životinjskih vrsta na području za koji je izrađen ovaj Program.

Sve ostale mjere izlučenja (korištenje lovačkog oružja) provodit će se u koordinaciji sa nadležnom policijskom postajom.

Zakonom o lovstvu i podzakonskim aktima, svaka izlučena divljač mora se unijeti u propisani obrazac PZD – 4, a ukoliko se radi o uginuću nužno je sastaviti Zapisnik o šteti na divljači. Stručna služba za provedbu ovog Programa zaštite divljači mora provoditi sve mjere sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu lova. **Popis svih Pravilnika koje je nužno znati i po kojima se provodi ovaj elaborat dan je u poglavlju Uvod, u popisu literature.**

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20..... / 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20..... / 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20..... / 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20..... / 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20..... / 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20..... / 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20..... / 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20..... / 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

8. BRIGA O DRUGIM ŽIVOTINJSKIM VRSTAMA

Kroz razdoblje važenja Programa zaštite divljači utvrđuju se osnovne mjere brige o tim životinjskim vrstama u cilju očuvanja i poboljšanja prirodnih staništa divljači te održavanje biološko - ekoloških odnosa, uvažavajući mogućnost staništa te biološke zahtjeve divljači i životinjskih vrsta:

- stalno praćenje obitavanja drugih životinjskih vrsta unutar područja za koje je izrađen Program s ciljem evidentiranja pojave novih vrsta te utvrđivanja vremenskog intervala obitavanja sezonskih, odnosno prolaznih vrsta;
- stalno praćenje gniježđenja i leženja životinjskih vrsta te vođenja mladunčadi u cilju procjene njihova brojnog stanja i ostvarenog prirasta;
- stalno praćenje bioloških zahtjeva životinjskih vrsta u pogledu mjesta hranjenja i utvrđivanja izvora - podrijetla hrane;
- evidentiranje svake jedinke pojedinih vrsta divljači, za koju se okularno po ostacima ili tragovima utvrdi da je usmrćena po drugim životinjskim vrstama, bez obzira je li korištena za hranu ili ne;
- praćenje ponašanja i zdravstvenog stanja životinjskih vrsta i dojava nadležnim ustanovama o pojavi uginuća i nađenim primjercima uginulih životinjskih vrsta, uz evidentiranje uzroka uginuća na dojavu iste ustanove ili prema vlastitoj procjeni;
- sprječavanje uništavanja legla, odnosno gniježda i jaja životinjskih vrsta te uništavanje mladunčadi ili odraslih primjeraka;
- pojavom nove vrste ili većeg broja pojedine životinjske vrste zahtjev nadležnoj ustanovi za poduzimanjem odgovarajućih mjera u cilju sprječavanja štete od divljači.

9. PRIKAZ POTREBNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROGRAMA ZAŠTITE

U desetogodišnjem razdoblju, a u uvjetima gospodarenja staništem – Grad Varaždin, planirani su sljedeći **godišnji** troškovi za sprječavanje šteta od divljači.

VRSTA TROŠKA	CIJENA (kn)
Provođenje programa zaštite divljači <i>(terenski obilasci stručne službe, monitoring, dostava obrazaca za SLE, vođenje dokumentacije, organizacija izlučenja i zbrinjavanja otpada, izrada godišnjih planova, korespondencija sa nadležnim Ministarstvima)</i>	5.000,00
Nabava opreme i pomagala <i>(godišnje održavanje i popravci tehničkih pomagala, troškovi materijala-mamac za životovke i ostalo)</i>	7.000,00
Oprema za izvođače radova na izlučenju i transportni troškovi <i>(Direktni i indirektni troškovi stručne službe i terenskih radnika i naknada za izvođače radova i stručno osoblje, preventivne mjere i os.)</i>	8.000,00
Troškovi znanstveno – istraživačkog rada i školovanja te obuke <i>(Troškovi koji nastaju prilikom obuke izvođača, troškovi licence i os.)</i>	6.000,00
Ostali troškovi <i>(Marketing i komunikacija s medijima, izdavanje obavijesti i obilježavanje terena prilikom izvođenja radova, kancelarijski materijal i os.)</i>	4.000,00
UKUPNO	cca. 30.000,00

Budući da je moguće koristiti više metoda za suzbijanje šteta od divljači, provoditelju Programa je ostavljeno na izbor koju metodu će provoditi i sukladno tome koju opremu će nabavljati te vrste radova primjenjivati sukladno monitoringu tj. praćenju.

10. KRONIKA PROGRAMA ZAŠTITE DIVLJAČI

- štetan utjecaj važnijih elementarnih nepogoda;
- ostvareni prirast pojedine vrste divljači;
- stanje biljnih zajednica i životinjskih vrsta;
- dolazak i odlazak sezonskih vrsta;
- aktivnost stručne službe;
- štete od divljači te štete na divljači;
- pokusi za znanstvena istraživanja;
- antropogeni utjecaj;
- opažanja i nalazi rijetkih i strogo zaštićenih vrsta;
- ostalo.

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

11. PRILOZI PROGRAMU ZAŠTITE DIVLJAČI

- Akt o ustanovljenju područja za koje je izrađen Program;
- Zapisnik stručnoga povjerenstva za pregled Programa;
- Uvjeti zaštite prirode izdani od Ministarstva zaštite okoliša i energetike;
- Prethodna suglasnost na Program zaštite divljači izdana od nadležnog Ministarstva
- Suglasnost o odobrenju Programa;
- Topografska karta u mjerilu 1:10 000;